

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, L. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

EGY ESZTENDŐ ÓTA

erős kezek hol itt, hol ott javítanak és változtatnak Európá térképén. A múlt év őszén eltiúntek a határok a birodalom és Ausztria között. Nem sokkal utána az egykori csehszlovák köztársaság területéből kanyarítottak le egy darabot, majd újabb határvonalat húztak úgy, hogy Csehszország és Morvaország Németországhoz került, Szlovákia önálló lett, de területének egy részét át kellett engednie Magyarországnak. Mindezek a területi változások háborús bonyodalom nélkül történtek és az európai térkép ezen részének újrajzolásához a nyugati hatalmak, nemkülönben Olaszország is hozzájárult. Oly gyors egymásutánban következtek ezek a határváltozások, hogy a térképészeti intézetek alig győzték rajzolni és kinyomtatni az újabb és újabb térképeket, amelyeknek még meg sem száradhatott a festék és máris következett — most már fegyveresen — Lengyelország leigázása. A harmincöt milliós országnak három hét alatti elfoglalásánál is nagyobb meglepetés volt azonban, hogy a német birodalom és az orosz szovjet meg nem támadási, majd barátsági szerződést kötöttek. Ennek a szerződésnek tartalma a gyakorlati megvalósulásban most bontakozik ki Európa szeméi előtt.

Oroszország évek óta éppen oly aggodalommal kísérte a német birodalom nagyarányú fegyverkezését, mint akár Franciaország és a közös aggodalom alapján mindenki biztosra vette, hogy a legtermészetesebb szövetség az, amely egyrészt Oroszország, másrészt Franciaország és esetleg ennek szövetségese között létrejön. Amikor Oroszország látta, hogy egy ilyen szövetségből számára egyéb előny nem származhatik, mint az állig felfegyverkezett versenytárostól való szabaddulás, megpróbálta háborús beavatkozás nélkül, szerződés útján megoldani a németektől való féltelmet, még pedig úgy, hogy az előrenyomulást és területgyarapodást eredményezzen.

Szovjet-Oroszországnak ezt csak egy háborútól fenyegetett Németországtól lehetett elérni. A szövetségkötés helyett Oroszország az „inter duos litigantes” elvéhez folyamodott, amely a történelemben éppen nem új, sőt eléggé kipróbált. Oroszország mindazokat a pontokat akarta megkapni, amelyekről őt Németország fenyegethette és rövid néhány hét alatt sikerült is ezeket vagy birtokba venni, vagy azokon állását biztosítani. Az egyesített és német fenntartóság alá tartozó Ukrajna terve ellen Oroszország kérte és megkapta a lengyel-ukrán területet. A közvetlen határt részben Fehér-Oroszország átcsatolásával ellensúlyozta, részben azzal, hogy a jövőben támogatni fogja a lengyel ütköző állam létesítését, amit annál könnyebben tehet, mert ennek az államnak területe a németek által megszállott részekből került ki. Végül, — de nem utolsó sorban — örök nyugtalanságára szolgált Szovjet-Oroszországnak, hogy Németország Kelet-Poroszország felől a balti államokon át intézett támadást Leníngrád irányában és megkísérli a finn határ hosszában elterülő Karelia tartomány önállóságát és német védelem alá helyezését. A kerekék a finnek görög keleti hiten lévő ágát képezik és az általuk lakott terület Szovjet-Oroszországhoz tartozik. Nem nagy föld ez, de annak elszakításával Oroszország északi tengerpart nélkül maradna, a Balti-tengertől elvágtatna és Európa nyugata felé csak német területen át lenne kijárata.

Oroszország másik feltétele volt tehát, — a területgyarapodáson kívül — mindazon biztosítékok megszerzésének eltűrése, amelyek segítségével a baltitengeri út nyitva maradhat. Ez eléggé nagy áldozat volt Németország részéről, mert ötvenes munkával erősítették itt a német-barátságát. Mindhárom balti állam erős és kultúrát — most kicsérélésre kerülő — német kisebbség képviselte a németbarát politikát, mindhárom ország kormánya a német védelemhez fo-

HITLER RÓMÁBA MEGY?

A Mussolinivel való tárgyalásokon a Szovjet lépéseit is megtárgyalják

Chamberlain elutasító választ adott a német békeüzenetre Oroszország a Középkeletet fenyegeti

Londonból jelentik: Nagy érdeklődés, zsúfolt padsorok előtt mondotta el csütörtök délután Chamberlain nagy beszédét, amelyet az egész világ kíváncsian várt. A miniszterelnök beszédében mindenekelőtt rámutatott arra, hogy Németország visszautasította a békés tárgyalásokat a mostani ellenségeskedések megkezdése előtt. Kijelentette ezután, hogy Hitler kancellár javaslatai a területi hódítások elismerésén és a legyőzöttek felett való rendelkezési jogon alapulnak. Anglia nem fogadhat el ilyen tárgyalási alapot anélkül, hogy becsülete csorbát ne szenvedjen és anélkül, hogy fel ne adja azt az elvet, hogy a nemzetközi kérdéseket csakis tárgyalások útján és nem pedig erőszakkal kell megoldani. (Radiopress.)

Hitler személyesen akar beszélni Mussolinivel

Rómából jelentik: Himler látogatásával kapcsolatban újból híre jár annak, hogy Göring vezértábornagy rövidesen Rómába érkezik. Azt is tudni vélik, hogy

Hitler birodalmi vezér útját készíti elő, aki személyesen akarja megvitatni Mussolini miniszterelnökkel a további olasz-német magatartást.

Feltűnést keltett, hogy Balbo tábornagy lapja, a Corriera Paduana, három cikkében támadja Szovjet-Oroszországot és többek között a következőket mondja:

— Aki megengedi a kommunizmusnak, hogy elárassza mások területét, mint azt a spanyol polgárháborúban Franciaország tette, úgy jár, mint a kigyóbűvölő, akít a saját kigyója mar meg.

Olaszország a maga részéről sohasem árulta el a bolsevistaellenes vértanút.

Az Oroszországgal fennálló korrekt diplomáciai kapcsolatok soha egy pillanatra sem készítették Olaszországot arra, hogy bevonja az antikommintern magásra tartott zászlaját. (Dunaposta.)

A Szovjet megerősítette kaukázusi csapatait

Londonból jelentik: Hore Belisha angol hadügyminiszter az alsóházban bejelentette, hogy Anglia nagybobszabású csapatmozdulatokat végez a Középkeleten és újabb csapatokat indít útján erre a területre. Londonban azt hiszik, hogy

ez az intézkedés válasz a Kaukázusban folyó orosz csapatmozdulatokra.

Ugyancsak a Kaukázusban lefolyt orosz csapatmozdulatok következményének tekintik a indiai kormány közzétett felhívását, amelyben katonai szolgálatra való önkéntes jelentkezésre hívták fel India lakosságát.

Milánóból jelentik: A Corriera della Sera jelentése szerint szerdán este a moszkvai rádió bejelentette, hogy

Szovjet-Oroszország megerősítette csapatait a Kaukázusban lévő török és irán határon. (Dunaposta.)

lyamodott volna egy orosz támadás esetén, mind három országban sokkal jobban tartottak a bolsevizmustól, mint a német terjeszkedéstől. Németország — legalább egyelőre — szakított a balti politikával és ezzel elérte, hogy a már megkötés előtt álló angol-francia-orosz megegyezés meghiusult. Túlmegegyezés már a megegyezés határára az Aaland-szigetekre vonatkozó orosz követelés, mert ez irányban Németországnak nem voltak céljai, viszont a balti pozíció építéséhez ezekre a szigetekre Oroszországnak szüksége van.

Bár egy idegen haderő állandó letelepülése és ennek eltűrése a fenségjogokba ütközik, tételezzük fel, hogy Oroszország nem akart többet a balti államoktól mint amennyit kért: támpontokat, amelyek európai helyzetét biztosítják. Németország nem hozott az ellenértéken túlnemő áldozatot, hiszen megszabadult egy keleti háború veszélyétől. Viszont nyert erkölcsi támogatást, ami abban áll, hogy a nyugati hatalmak láthatják, hogy nemcsak a német birodalom az, amely alkalom adtán érvényt szerez az erősebb

jogának. Ehhez járul az is, hogy Oroszország újabb európai berendezkedése nem lesz közömbös Angliára és Franciaországra. Aki az orosz elhatározás nyugalmas ütemét ismeri, meglepődik Moszkva utolsó két hetének izgalmas életén. Ez a felfokozott politika a németek szerint majd gondolkodóba ejti a demokrata hatalmakat azokban a napokban, amikor a békéről kell dönteniük. Páris és London azonban ugyanúgy számít és német engedékenységet vár, mert úgy hiszik, hogy a moszkvai ütem közvetlenebbül érinti Németországot, mint őket. A hadviselő felelőmindegyike tehát, kétélű kardot forgat és a kardéle — úgy látszik — a béke körül.

Oroszország közben zavartalanul folytatja a nevető harmadik politikáját. Észtországban, Litvániában és Lettországnak flottabázisokat létesít, repülőerege részére támpontokat biztosít, előrenyomul a Balti tengeren és most folyik a nagy offenzíva, hogy Finnországot is érdekszférájába vonja. Lesznek-e még újabb változások Európa keleti részén és milyenek, ezt a legközelebbi jövő dönti el.

Német lap megismétli, hogy a nyugati határok véglegesek

Berlinből jelentik: A Hamburger Fremdenblatt cáfolja azt az állítást, mintha Németország nem tartotta volna be Münchenben vállalt kötelezettségét. Hitler kancellár és Chamberlain között történt megállapodás után Anglia megkezdte Németország ellen a bekerítési politikát. Ami a német birodalomnak a cseh és a lengyel államokkal szembeni magatartását illeti, az nem lehetett meglepetés a nyugati hatalmak számára, mert hiszen Németország jóval korábban bejelentette az egész világot, hogy a versaillesi szerződés megváltoztatására törekszik.

Miután az érvénye megszűnt, elérkezett annak az ideje, hogy Európában új rendet teremtsenek. Most már úgy Németország, mint a nyugati hatalmak teljes biztonságát el lehet érni. Ausztriában, a szudetavidéken, Memelben, Csehországban, Morvaországban és Lengyelországban nem történt foglalás, csak kiigazítás. Lengyelországtól visszavettük azokat a tartományokat, amelyek százötven évig Németországhoz tartoztak.

Hitler kancellár célzott arra, hogy hajlandó független lengyel államot létesíteni. A német lakosság kicsérélése biztosíték arra, hogy Németország nem tör európai uralomra. (Rador.)

Mussolini béketervét viszi Londonba Bastianini

A Reuter iroda úgy tudja, hogy Bastianini, Olaszország új londoni nagykövete, aki szerdán reggel utazott el új állomáshelyére, memorandumot visz magával, amelyben Mussolini leszögezi Olaszország magatartását a békejavaslatokkal és egy nemzetközi konferencia összehívásával szemben. (Rador.)

SZABADSÁGOLNAK FRANCIA KOROSZTÁLYOKAT

Párisból jelentik: Mielőtt a kamara hadügyi bizottságának elnöke szerdán bejelentette a bizottság tagjainak, hogy megkérte a miniszterelnököt, szabadságot a legrégebben behívott korosztályokat. A kérelmet illetékes körök most tanulmányozzák.

Mint ismeretes, a francia kormány nemrég külön blokádugyi minisztériumot létesített és an-

nak vezetésével George Perlot bizta meg. A francia blokádugyi miniszter a napokban minisztériumának több vezető tisztviselőjével Londonba utazott, ahol tanácskozást folytatott Ronald Cross angol háborús miniszterrel. A két miniszter megegyezett a jövőben alkalmazandó szigorúbb rendszabályok ügyében. Perlo miniszter munkatársaival együtt szerdán délután visszatuzott Párisba. (Radiopress.)

ANGLIA KÖVETET KÜLD A LENGYEL KORMÁNY MELLE

Londonból jelentik: Buttler külügyi államtitkár szerdán délután kijelentette az alsóházban, hogy Zaleszky gróf, az új lengyel kormány hadügyminisztere Londonba érkezik és nyomban felveszi az összeköttetést Halifax külügyminiszterrel. Ezután Buttler bejelentette, hogy nincsen olyan hivatalos jelentése, amely szerint új cseh kormány alakult volna. (Dunaposta.)

Az embargo fenntartását követelték az Unió szenátusában

Washingtonból jelentik: Clark szenátor, aki a semlegességi törvényjavaslat vitáját megkezdte, tegnap ismét beszédet mondott és ebben az embargo fenntartásának szükségét hangoztatta. Utána Burke szenátor a kormány javaslatát támogatta beszédében. Kijelentette, hogy

a Pittman-féle törvénytervezet megérdemli, hogy példát vegyenek arról a világ többi államai is,

mert az Egyesült Államok közvéleménye Anglia és Franciaország mellett van anélkül azonban, hogy a háborúba beavatkoznék. Az embargo fenntartása hozzájárulna a háború meghosszabbításához és a jelenlegi semlegességi törvény a nemzeti szociálmusz terjeszkedését támogatja. Semmi sem igazolja tehát olyan törvény további fenntartását, amely Hitler kancellár számára előnyös. (Rador.)

Washingtonból jelentik: A külügyminiszter bejelentette a kongresszuson, hogy Anglia és Franciaország készpénzzel fizetik ki az Egyesült Államokban tett vásárlásokat. (Rador.)

MEGSZÖKÖTT IZLANDRÓL EGY ANGOL PÍLÓTA

A Német Távirati Iroda emlékeztet arra az eseményekre, amely a múlt hét elején játszódott le, amikor egy angol repülőgép kényszerleszállást végzett Izland szigetén, majd amikor megjavították a gépet, egy ellenőrizetlen pillanatban felemelkedett a repülőgéppel és megszókött a szigetről. Reventlov gróf, Dánia londoni követe e miatt tiltakozását jelentette be az angol külügyi hivatalban. Az angol kormány most sajnálkozással fejezte ki az esemény miatt és kijelentette, hogy

Londonból jelentik: Buttler külügyi államtitkár bejelentette az alsóházban, hogy a lengyel kormány hivatalos elismerése következtében sir Howard Kennard személyében követet neveznek ki, aki néhány napon belül Párisba utazik, hogy összeköttetésbe lépjen a lengyel kormánnyal. (Rador.)

A LENGYEL KORMÁNY MINISZTER-TANÁCSOT TARTOTT

Párisból jelentik: Október tizedikén Sikorsky tábornok elnökletével minisztertanácsot tartott a lengyel kormány. Elfogadtak egy rendelettervezetet, amelynek szövegét Radzkievics köztársasági elnök jóváhagyta. Eszerint rehabilitálják az összes volt Brzesky foglyokat, azaz azokat a különböző pártokhoz tartozó képviselőket, akik Lengyelország függetlenségéért harcaiban kitüntették magukat. A minisztertanács ezután meghallgatta Zaleszky külügyminiszter bejelentését és jóváhagyott bizonyos intézkedéseket a lengyel kereskedelmi hajók tekintetében, amelyek a lengyel kormány rendelkezésére állanak.

Zaleszky lengyel külügyminiszter ma kihallgatáson fogadta VI. György angol királyt, akinek viláreggelen is vendége volt. (Rador.)

a szóbanforgó repülőgép vezetőjét a géppel együtt visszaküldi Izland szigetére, hogy a háború befejezéséig a pilótát gyűjtőtáborban tartsák. (Radiopress.)

ESEMÉNYTELEN HARCTER

A német véderő főparancsnokság hivatalos jelentése a következő: Keleten tegnap a volt lengyel területeken csapataink elérték több ponton a Bug folyó vonalát. A nyugati hadszínteren csekély felderítő tevékenység és tűzérési harc folyt. Légi harc során Leutenburgnál egy francia repülőgépet lelőttünk.

A SKANDINÁV ÁLLAMOK MEGIS TILTAKOZNAK BERLINBEN?

A holland távirati ügynökség jelenti: A skandináv államok úgy döntöttek, hogy tiltakozásukat jelentik be Berlinben több kereskedelmi hajó elszállításe miatt. Hír szerint Belgium csatlakozni fog a tiltakozáshoz. Hollandia ezidőszent nem csatlakozik a tiltakozáshoz, mert arra még nincsen oka. (Rador.)

NŐ AMERIKÁBAN A HÁBORÚS PART

Washingtonból jelentik: A Német Távirati Iroda értesülése szerint Wheeler demokrata szenátor a szenátusban többek között kijelentette, hogy az amerikai kormány fizetett alkalmazottainak nagy része amellet, hogy Amerika vegyen részt a háborúban. Ez a tény élénk felűntést keltett. (Rador.)

AZ UNIO REPÜLŐGÉPÁLLOMANYA

Newyorkból jelentik: Henry Arnold tábornok, az amerikai légerő főparancsnoka, beszédében többek között kijelentette, hogy Amerikának 1941-ben 4600 pilótája és 6500 repülőgépe lesz (Rador.)

CORSO mozi

Ma utoljára látható az idény legszebb filmje:

NAGY KERINGŐ

A legszebb Strauss-keringő, a legújabb Metro-Goldwin-journal.

HOLNAP PREMIER!

Minden idők leggigantikusabb filmalkotása!

POLTAVA

(Egy birodalom születése)

4 szovjetorosz hadosztály katonaságának közreműködésével készült ez a páratlanul hatalmas film. Több mint 30.000 statisza. Az orosz filmművészet csúcsteljesítménye. Az igazi hazaszeretet, a fenkőlt emberi érzések, az öngunyoló szatira, rettenetes erejű szárazföldi és tengeri csatajelenetek filmje! Főszereplők: Péter cár: SIMONOV, Ekatarina: TARASOVA, A cárevics: TSCHER-KASSOV.

Kinickeboker nem tudja állítását igazolni

Semleges újságírók elítélő nyilatkozata

Berlinből jelentik: A külföldi újságírók bizottságot alakítva, vizsgálatot indítottak Kinickeboker vádjainak ellenőrzésére. Megállapították, hogy Kinickeboker

a nemzeti szocialista vezetők ellen felhozott vágyonmentési vádakait nem tudja bizonyítani és az általuk megindított vizsgálat során megállapították, hogy Kinickeboker állításai valótlanok. A külföldi újságírók erről közös nyilatkozatot adtak ki és ezt a holland, olasz, dán, svéd, bolgár, japán

és török újságírók írták alá. A nyilatkozatban leszögezik, hogy a kötelezőtudó újságírók csakis olyan tényeket állíthatnak, amiről személyesen meggyőződtek.

Megállapítják, hogy közérdek nem forog fenn Kinickeboker vádaskodásával kapcsolatban és annak a reményülnek adnak kifejezést, hogy az ilyen felületes eljárás nem teremt iskolát az újságírók között. (Dunaposta.)

264 millió dollár értékű arany vándorolt Amerikába a háboru első három hetében

A háború — melynek hatása a legérzékenyebben reagál a nemzetközi tőzsdére, a valutapiacra és az értéktőzsdére, érdekes eltulodásokat mutat a világ aranykészletének mérlegében is. Az Egyesült Államokban most jelent meg az első kimutatás arról, hogy a szeptember elején kitört háború az aranymozgalomban miféle változást idézett elő. Ebből a kimutatásból kiteszik, hogy a háboru első hetében nagyrészt Angliából 264 millió dollár értékű arany érkezett az Egyesült Államokba, melynek készlete ezzel elérte a 16.9 milliárd dollárt. A múlt év végén 14.5, 1937. végén 12.7, 1936. végén pedig 11.2 milliárd dollár arany volt az Egyesült Államok-

ban. Megemlékeznek ebből az alkalomból arról is, hogy

a világháború négy éve alatt mindössze két milliárd dollár értékű arany vándorolt át Európából Amerikába.

ami a mostani paritás figyelembevételével 3.4 milliárd dollárnak felel meg. Hogy ha az újabb háború útjébe a mostani háború folyamán állandósulna, úgy

az Egyesült Államok aranygyeresége már az első háborús évben elérné az öt milliárd dollárt.

Ezek szerint nem is volna nehéz kiszámítani, hogy ha ez így tart, hányadik évben merülne ki Európa aranykészlete.

Amerika közbelép Moszkvában a finnek érdekében

**A finn kiküldött pénteken kezd tárgyalni a Szovjettel
Az oroszok nem akarnak Finnországban helyőrségeket**

Rómából jelentik: Az olasz sajtó nagy érdeklődéssel kíséri az észak-európai helyzet alakulását. A Messagero stockholmi jelentést közöl, amely szerint Finnország és Szovjet-Oroszország között az előállott helyzet igen komoly. A stockholmi lapok jelentései szerint a finn kormány Moszkvából olyan értesítéseket szerzett, amelyek szerint az orosz követelések túlságosan messzire mennek és így azokat nem lehet elfogadni. Hangzóztatják, hogy ez esetben az egész finn nép fegyvert ragad, hogy megvédje függetlenségét. A kormány eme felfogásával az egész ország egyetért.

Az általános mozgósítás még nem történt meg, de minden intézkedést megtettek, hogy a mozgósítás a legnagyobb rendben és ami fő, a legnagyobb gyorsasággal menjen végbe.

Az Oroszországgal kapcsolatos határt finn részről már erősen védik. Ennek a határvidéknek a kiürítése körülbelül 120.000 embert érint. A városok és a határvidék kiürítése minden megrázkódás nélkül ment végbe.

A finn külügyminiszter csütörtökön délután rádióbeszédet intézett az ország lakosságához. Bejelentette, hogy a kormány széleskörű intézkedéseket léptetett életbe a főváros és több fontos város kiürítése érdekében. Közölte azt is, hogy Helsinkiből majdnem 60.000 ember költözött el máris vidékre. A gépkocsitulajdonosok százával bocsátották a hatóságok rendelkezésére kocsijaikat. A hatóságok minden rendű és

rangú polgárt, a köztisztviselőket kivéve, arra kötelezték, hogy elhagyja a finn fővárost. A közönség nagy tömegekben áll a bankok előtt, amelyek csak korlátozott mértékben teljesítenek kifizetéseket.

A finn hajózási hatóságok utasították a finn hajókat, hogy hagyják el Finnország déli kikötőit és a nyugati kikötőket keressék fel.

A külföldi hajóknak a hatóságok ugyanezt ajánlották. (Radiopress.)

A finn távirati iroda jelenti, hogy Helsinki és Wiborg kiürítése továbbra is folyamatban van. A két város iskolái csütörtök reggel óta nem tartanak előadást és Helsinkiben az egyetem is zárva maradt. A kormány elrendelte, hogy az iskolákon kívül a helsinki operát is bezárják.

A nagyobb városokban megkezdtek a fedezékek ásását.

Mint már ismeretes, Palaakivi stockholmi finn követ, a finn tárgyalóbizottság vezetője, a bizottság tagjaival szerdán délután érkezett meg Moszkvába, hogy tárgyaljon Oroszország és Finnország politikai és gazdasági kérdéseiben. Palaakivit a moszkvai pályaudvaron a külügyi népbiztos egyik helyettese, a külügyi népbiztoság ügyeinek intézője, a protokollfőnök, a moszkvai finn követ fogadták. Úgy tudják, hogy a tárgyalások csak pénteken délután kezdődnek meg. (Radiopress.)

A Szovjet közvetelése

Koppenhágából jelentik: A Reuter ügynökség jelenti: A Politiken című lap szerint a Szovjet-Unió kormánya a következő igényeket támasztja Finnországgal szemben:

1. Néhány kisebb sziget átadása.
2. Katonai egyezmény anélkül, hogy igényt tartana katonai helyőrségekre finn területen.
3. Új kereskedelmi és politikai összeköttetések a két ország között.
4. Az összes németek kilakoltatása Finnországból.

A finn városok sürgős kiürítése azt jelenti, hogy a kormány súlyosnak találja a helyzetet. Erősen finn külügyminiszter segítséget fog kérni az Egyesült Államoktól. (Rador.)

A Moszkvába érkezett finn küldetés kizivárgott hírek szerint pénteken kezdi meg tanácskozáseit a szovjet külügyi népbiztosságnal.

ÁTHIDALHATÓK A KÖVETELÉSEK

Londonból jelentik: Mértékadó finn körök közölték a Reuter ügynökség diplomáciai szerkesztőjével, hogy

a finn kormány semmi körülmények között sem

Amerika segítségét kéri az északi államok

Washingtonból jelentik: A Stefani értesülése szerint Finnország washingtoni nagykövete hosszabb tanácskozást folytatott Wattson tábornokkal, Roosevelt elnök titkárával. A nagykövet az amerikai kormány segítségét kérte az orosz- finn válság Svédország és Norvégia kormánya hasonló kéréssel fordult az Egyesült Államokhoz. (Rador.)

Finnország hajlandó az engedményekre

Newyorkból jelentik: A finn-orosz tárgyalásokról beérkezett jelentések pontos átvizsgálása után hivatalos washingtoni körökben hajlandóknak mutatkoztak arra, hogy az Egyesült Államok minden befolyását latbavesse a baltitengeri béke fenntartása céljából. Hír szerint Norvégia, Svédország és Dánia hasonló tevékenységre készülnek.

A három skandináv állam washingtoni követei kijelentették, hogy Finnország a moszkvai tárgyalások során minden lehető engedményt megtesz, de oly messzire nem mehet, mint Esztország, Lettország és Litvánia. (Rador.)

A SVÉD KÖVET ROOSEVELTNÉL

Az amerikai finn követ szerdán este látogatást

hajlandó beleegyezni semlegességi politikájának megsértésébe.

Hangsúlyozzák, hogy bizonyos a Szovjetunió által emelt politikai követelések áthidalhatók anélkül, hogy ezáltal Finnország semlegessége sérelmet szenvedne. (Rador.)

HUSZONEGY OROSZ REPULÓGEP SZÁLLT EL FINNORSZÁG FELETT.

Koppenhágából jelentik: A dán sajtó híradása szerint Finnország egész svor katonai intézkedést fogantatott, hogy minden eshetőséggel szemben készen álljon. Az orosz határ mentén olyan ellenintézkedéseket hajtottak végre, amelyek tanktámadás elhárítására szolgálnak. A National Tidende lap jelentése szerint szerdán délután 21 szovjet repülőgépet szállt el Finnország felett Borga és Lovise helységek között. A szerdai nap folyamán egyébként Helsinkiből 30 ezer polgári személyt távolítottak el. A lakosság nyugodtan viselkedik.

A DNB közli, hogy csütörtöktől kezdődően a Finnországban tartózkodó idegenek kötelesek igazolás végett jelentkezni és táviratküldés esetén a birtokukban lévő titkos kulcsot beszovalgatni. (Rador.)

tett a Fehér Házban, majd utána a külügyi hivatalban. Ezekről a tanácskozásokról hivatalos helyen nem nyilatkoztak, de az Egyesült Államok külügyi hivatalában gondosan tanulmányozzák a finn-orosz feszült ügyét. Svédországnak az Egyesült Államokban akreditált követő szerdán este látogatást tett Roosevelt elnöknel. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a svéd követ látogatása a finn helyzettel áll összefüggésben. (Radiopress.)

FINN MENEKÜLTEK STOCKHOLMBAN

Zürichből jelentik: A Züricher Zeitung szerint szerdán reggel Stockholmba érkezett az első svéd hajó a kitelepített finnekkel. Eddig 400 utas, köztőlük 150 gyermek, érkezett Stockholmba. Finnország és Svédország között hajó-

A légügyi minisztérium által mindenki részére kötelezőleg előírt!

gáz-mentőszekrényt

józáró fémdobozban teljesen felszerelve

Gea-Krayer R. T.

Timisoara forgalomba hoz. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

és repülőgép-pótjáratokat indítottak a kitelepítettek elszállítására. A finn városok kiürítése tovább folyik. (Dunaposta.)

JÖVŐ SZERDÁN VONULNAK BE AZ OROSZ CSAPATOK AZ ÉSZT HELYŐRSÉGEKBE

Tallinból jelentik: Az Esztországba kijelölt orosz helyőrségekbe a csapatok bevonulását péntekről a jövő szerdájára halasztották el. Tegnap a tallini öbölbe befutott három szovjet-orosz hadihajó, amelyeket ágyulövésekkel üdvözöltek az eszt partvédő útegek. A három orosz hadihajó mellett a három német hadihajó mellett vetett horgonyt, amelyek az esztországi németeket szállítják vissza Németországba.

NEGY LITVÁN VÁROSBAN OROSZ KATONASÁG LESZ

A Reuter ügynökség jelentése szerint a szovjet-litván egyezmény értelmében Litvánia számos városába orosz helyőrség vonul majd be, hogy az ország biztonsága felett őrkdjék. Nem lesznek orosz helyőrségek Kaunasban és az ipari központokban. Amikor a litván kormány bevonul Vilnába, az ottani orosz csapatokat visszarendelik. A litván hadsereg október tizenhatodikán foglalja el Vlnát. (Rador.)

Kaunasból jelentik: A Reuter ügynökség értesülése szerint a Szovjet Litvánia négy városában állít fel helyőrségeket. A repülőgépvezetőket Radviliskisben és Palangeban építik ki. (Rador.)

VILNÁT A JÖVŐ HÉTEN ATADJÁK

Urbsys litván külügyminiszter szerdán délután elutazott Moszkvából. Vele együtt ment a litván helyettes miniszterelnök és a litván hadsereg főparancsnoka is. A pályaudvaron magasrangú és előkelő szovjet főtisztviselők búcsúztatták a távozókat.

A litván országgyűlés, a sejm, szombaton ül össze és dönt a litván-orosz megegyezés becsuklyezéséről.

A jövő hét elejére tervezik Vilna átvételét és a litván hadsereg bevonulását. Az orosz csapatoknak ezzel szemben négy litván városban lesznek helyőrségei.

Rigából érkezett jelentés szerint az eszt hadsereg főparancsnokát meghívták Moszkvába. Jól értesült eszt körökben úgy tudják, hogy Szovjet-Oroszország kereken 25.000 főnyi hadsereget küld Esztországba, ottani állomásozására. (Radiopress.)

ANGLIA NEM ÍTÉLI EL LITVANIA TERÜLETSZERZÉSÉT

A Times diplomáciai szerkesztője lengyel területeknek Litvániához való csatolásával kapcsolatban azt írja, hogy Nagy-Británia nem ismerhet el semmiféle olyan területi engedményt, amely a szövetséges Lengyelországot érinti. Éppen ezért

Anglia a vilnai tartomány átengedését nem ismeri el

és ezt közölte is Litvániával. Mindezek ellenére azonban Vilnának Litvániához való csatolása nem ítéhető el olyan eréllyel, mint Lengyelország felosztása Oroszország és a német birodalom által. Szovjet-Oroszország rákényszerítette Litvániára ezt a szerződést és ha Litvánia függetlenségének elvesztésével szemben területi kárpótlást ajánlott, úgy az nem jelentheti Litvánia elítélését. Ezenkívül a litván területen élő lengyelek bizonyára boldogabbak lesznek, mintha német, vagy orosz fennhatóság alá kerültek volna. (Rador.)

Riport a háborús Párisról

Erdélyi utas érdekes elbeszélése a francia főváros eleteről. — Tökéletes légvédelmi menedékhelyekké alakították át az összes párisi pincéket

Egy Párisból érkezett és Temesvárott átutazó fiatalember mondott el érdekes dolgokat arról a négy országról, de főleg a háborús Franciaországról, a melyen átutazott.

MILYEN A HÁBORÚS PÁRIS?

Páris forgalma — mondja informátorunk — látszólag nem csökkent túlságosan, mert a városban át ide-oda száguldó katonai autók élénknek teszik az utcákat. A lakosok száma azonban nagyon megcsappant, mivel gyerek egyáltalán nem maradt a francia fővárosban. Az összes iskolákat és egyetemeiket bezárták. Csak az tartózkodik Párisban, akinek okvetlenül ott kell lennie és csak azok a kereskedők tartják nyitva üzleteiket, akiket részben köteleztek erre. Szórakozó helyek zárva vannak, egyetlen kivétel az a pár mozi, amelyek még működnek.

— Milyen az ucca képe? — kérdezem. — Targyalják az emberek az eseményeket?

A válasz nagyon érdekes.

— Egyáltalán nem, — feleli — senkinek tárgyal semmit. Régi párisi szokás, hogy minden szenzációt csoportokba verődve tárgyalnak és hogy ilyen esetben a lapokat valóságosan kikapkodják a rikkancsok kezeiből. Most azonban a párisiak, mivel halálosan komoly dologról van szó, nem beszélnek az eseményekről és nem politizálnak.

A párisi polgár, aki nagyon szomorúan és megrendülve vette tudomásul a háború kitérésének hírére, feltétlenül bizik vezetőiben, tökéletesen nyugodt, higgadt és fegyelmezett.

Ez igazán gyönyörű és minden idegent csodálattal tölti el. Mintha ezekben az órákban mutatkoznék meg igazán a francia valódi jelmeze.

LÉGI TAMADÁS PÁRISBAN.

Nagyon érdekes az is, amit a francia főváros egvédelméről hallunk. Megtudjuk, hogy

Páris repülőgépről megtámadni éjjel lehetetlen. A légvédelmi ballonok ugyanis — amelyekben kizárólag műszerek vannak — 5000 méter magasságban órző-láncként veszik körül a fővárost. Ilyen magasságba nem repülhet fel repülőgép, mert az emberi szervezet nem bírja ki a rendkívüli ritka levegőt. Így csak nappal lehet szó légi támadásról, mert a ballonok nappal láthatók és az ellenséges pilóták könnyen lelőhetik azokat.

Párisban a legpompásabban felszerelt óvóhelyekre menekül a fegyelmezett lakosság légi támadás esetén. Ezek a pincék a legsúlyosabb bombákat is kibírják.

— Egy ilyen pincének — meséli a Párisból jött utas — gázmentes előszobája van, melynek mindkét ajtajára 3—4 cm. vastag gázmentes pokrócot akasztanak. Ugyanis minden óvóhelyen vedrekben áll az a klórmésszel preparált folyadék, amelybe bele kell mártani a pokrócot, hogy az gázmentes legyen. Az óvóhelyen van aztán élelem, ital és orvosi műszerszerkevény, tökéletes felszereléssel. Minden pincének több kijárata van, úgyhogy Párisban ma már nincs magántulajdonban levő pince, mert ezeket teljesen átalakították a légvédelem céljára. Ezenfelül külön telefon található minden ilyen pincében, amelyen át állandó összeköttetésben lehetnek az óvóhelyen tartózkodók a légvédelmi központtal. Csakány, ásó, kapa és egy duma egészítik még ki az óvóhely felszerelést. Minden párisi házban van egy légvédelmi biztos, aki gondoskodik arról, hogyha a házban nincs megfelelő óvóhelye, a lakókat a legközelebbi gázmentes pincébe vigye át. Ez a biztos, rendszeres egy már a másik háborúban is részt vett rokkant, vagy nő, rendszerint orvosnő. A légvédelmi biztosokat a Comision Centrale nevezi ki.

— Álté-e légi támadást? — kérdeztem.

— Igen — folytatja. — Ekkor veszi az ember a gázálarcat, de nem teszi fel és sietség nélkül, nyugodtan lényeg a pincébe, vagy a biztos által kijelölt legközelebbi óvóhelyre.

— Hogyan viselkednek a franciák a légiriadó esetén?

— Nyugodtan és higgadtan. Sietség nélkül tesznek eleget a rendelkezésnek. Természetesen vannak közöttük is hisztérikák, de az ezek gáztámadás nélkül is azok. Egy párisi hölgy például egész idő alatt a kanárija után sikoltozott a pincében és szászor is elmondta: O, az én drága kis kanárim, mi van a kanárimmal, az én gyönyörű kis madárkámmal? Ugyanis a gyönyörű kis madárkáját nem hozhatta magával a pincébe, mert állatokat az óvóhelyre vinni szigorúan tilos.

NŐK A PÉRFIAK MUNKÁHELYÉN.

— A franciákról el kell mondanom, hogy esodálatosan kötelességtudók és mindenki átérzi ha-

zája iránti feladatának komolyságát. Így a nők, akik már 90 százalékban felváltották a Metro és az autobuszok hadba vonult személyzetét.

Egy esetet mondok el, hogy még jobban illusztráljam ezt a közszellemet. Egy jó ismerősöm, egy gazdag orvos felesége, megtagadta annak a rendelkezésnek teljesítését, hogy hadirokkant férjét és két gyermekét vidékre kísérelje. Kijelentette, hogy orvosnő léte kötelessége hazáját szolgálni és önként jelentkezett hadiorvosi szolgálatra. Általában ez a felfogása a francia orvosnőnek, akik sokkal többen vannak, mint az orvosok, de akik közül a legtöbben férjhezmentek, vagy magánprakszist folytatnak. Ezek most mind önként jelentkeztek szolgálatra.

— Mit látott rendkívülit azokban a semleges

államokban, amelyekben hazajövet átutazott?

— A legfurcsább tapasztalatom Olaszországban volt — válaszolja. — Bementem egy bárba expresso-et kért, mire valami árpából és rozsból kotyvasztott ihatalan lötytyöt tett előm a pincér. Hogy mer nem kávét adni, mondtam neki, mire ő azt felelte: hogy mer kávét kért? Kiderült, hogy a kávé hazájában nincs kávé. És ami még furcsább, a kávéimádó olaszok között emiatt senki sem zugolódott.

— Mit látott még Olaszországban?

Feltűnt, hogy az idegenforgalom csaknem teljesen szünetel, mert idegen alig van Olaszországban. A benzinkorlátozás erősen lecsökkentette az autóforgalmat, azonban taxit lehet kapni. Az első-tétített Páris után jól esett látni a kivilágított olasz városokat.

— Jugoszlávia?

— Itt csak átutaztam, nem láttam semmi különöset.

— És Magyarországon?

— Rengeteg a lengyel menekült, de a hangulat és az uccák képe olyan, mintha nem is lenne háború. Színházak és mozik remekül mennek és az emberek nyugodtan viselkednek, nem is beszélnek az eseményekről.

M. L.

Cári kozákság és mandzsusorkatonaság küzdelme a kínai banditákkal

Ahol száz éve folyik a harc a rablóvilág ellen

A mandzsukuói császári kormány hivatalos jelentésben számol be a Pu-Yi császár ifjú államában működő banditák borzalmas garázdalkodásáról. Rémregény ez a jelentés, amely már-már nyíltan bevallja, hogy a mandzsus állam saját erejével képtelen megbirkózni a mongol bandákkal.

A többszáz ezer főt kitevő csoportokra oszló bandák — mondja a jelentés — a legmodernebb fegyverekkel vannak ellátva. Katonai alakulatok, melyeknek épügy megvannak a vezérei és alvezérei, mint a modern hadseregeknek. Hegyekben, sűrű erdőségekben rejtőznek és innen indulnak el rablóhadjárataikra, a békés falvak és városok ellen.

Megrohanják a városokat, felrobantják a hidakat, a vonatokat, kirabolják az utasokat, lemészárolják az ellenszegülőket.

Ha külföldi állampolgár kerül kezük közé, magukkal hurcolják és csak nagy váltságdíj fejében adják ki.

TANKOK ÉS LÉGI BOMBÁK

Pu-Yi császár kormánya jelenleg 300 ezerre becsüli a banditák számát, bár az utóbbi két évben 160 ezret pusztítottak el a japánokkal meg erősített mandzsus katonák.

A büntető-expedíciók tankokkal, a legmo-

dernebb bombázó-repülőgépekkel harcolnak a banditák ellen,

akik egyaránt ellenségei a gazdagoknak, a szegényeknek és engesztelhetetlen gyűlölettel viselkednek a japánok ellen.

A hatalmas kínai birodalom óriási rezer-voárja ontja a nincstelen kulik százazereit, akik hazájukban a folytonos elemi csapások következtében földönfutókká váltak és leirhatatlan nyomorukban a japánok által szerzett Mandzsuklóban ígyekveznek maguknak betevő falatot szerezni.

A békeévekben, amikor Mandzsukuót még Mandzsuriának hívták és amikor az orosz impérium felségjoga alá tartozott, akkor is hasonló állapotok voltak ezen a nagy, természeti kincsekkel bőven megáldott, gazdag országban. Az orosz cárok tehetetlenek voltak a hordák támadásaival szemben, amelyek igazi háborúkat vívtak a kozáksággal. De semmiféle hatalom nem volt képes őket megfékezni. Hiába volt minden áldozat és vérvészeség. Egy-egy véres rablóhadjárat után a hegyekbe menekültek, amelyeknek útjait csak ők ismerték. Ha üldözésükre is indultak a kozákok, rendszerint véres fejlett visszavonulniok. Az orosz kormány végül belátta, hogy más módon kell legyőzni a bandákat.

A megsarcolt cári birodalom

ismét megkezdték rablóhadjárataikat a tehetősfalvak és városok lakosai ellen.

JAPÁN RENDCSINÁLÁS

Véres összeütközésekre került a sor, az áldozat mindenkor a békés lakosság volt.

Ha megszálltak egy-egy várost, ott kőkövön nem maradt, bennszülött hadifoglyot nem ejtettek, akik el tudtak menekülni, azok teljesen köldősbotra jutottak.

Japán intervenciója egyideig azt a látszatot ketette, hogy végre a bandák garázdalkodásainak, de mint a most kiadott jelentésből kiderült, az állapotok nem nagyon változtak. Ma is vében úszik ez az ország, amely már egy évszázad óta szenvedő hőse a hunhuz rablóhadjáratainak. A japánok természetesen sikerrel veszik fel a harcot a bandákkal, sajnos, ez csupán azt jelenti, hogy van olyan időszak — az elmúlt két év —, amikor több, mint másfél száz ezer banditát öldösték rakásra, de eltüntetni a föld színéről ők sem tudták azokat.

Csak kevesen tudják, hogy a világ tulsó felén, a mandzsuk, koreaiak, a mongolok, a kínaiak, a burjátok és még megszámlálhatatlan más kisebb fajok világában a távolkeleten már száz éve dúl egy háború, amely mindaddig örök tűzfészke marad ennek a szerencsétlen földrészeknek, amíg emberséges életviszonyokat ott nem teremtenek.

Mátrai Sándor.

CAPITOL

Péntektől kezdve

Borzalmas

kivégzések a rejtelmek földjén

olaszok megszüntették a szörnyű kegyetlenkedéseket Abessziniában

Newyorkból jelentik: Amerika egyik legelődtebb, közkezdvelt magazinja, a Newspaper Times legutóbbi számában érdekes cikket publikáltunk G. F. Greenwood amerikai útleírás-írójából. A kiváló világjáró hosszú éveket töltött Afrikában, amelynek évtizedek óta szerelmese különösen Abessziniában, ahova évről-évre látogat. Abessziniáról érdekesen érdekesebbekkel és történetekkel számol be, amik nagy szerűségnek örvendenek az amerikai közönség körében. Legutóbbi cikkében egy valószínűtlen borzalmas „mecszkást” is írt, amely okozatos országban az elítéltekkel való elbábolásról szól.

Etiópia mindenkor a rejtelmek, a titoktelenség földje volt — írja Greenwood. — A különös, semmi más ország életéhez nem hasonlítható idegen világ

előadásig volt mindig titkokkal és furcsa, barbár, megdöbbentő szokásokkal,

amelyek néha szörnyűségeken kegyetlenek. Hogy lehetne ne említsék, a hatóságilag engedélyezett hosszú, a tolvaj kezének levágása, a 9—10 éves leányok férjhezmenetele és anyasága, a tölgyvel eszközölhető fizetések, a rabslolgaság — a régi, évszázados, törvényszerű szokások — az idegen előtt a világ egyik legkülönbözőbb országává tették a fekete birodalmat. A látogat keveréke volt mindig ez a föld a nyugati kultúra legfrissebb eredményeinek és az ősi itéltségnek, a keresztény lelkiességnek és a posztartásoknak, Kelet és Nyugat ölelkezők, a technika vívmányainak keveredése a babonákkal.

A döbbenetesen bá, bár és idegen szokások közt furcsaságban és kegyetlenségben messzire emelkedett a régebbi kivégzési mód, amellyel Abessziniában is háborzongva, félve végezték. A régebbi korok kivégzési módjának később enyhítettek, de ez az „enyhítés” mindig olyan durva és könyörtelen volt, hogy az európai ember rossz álmok nélkül nem képzhet meg róla.

Azelőtt a halálra ítélt bűntettést úgy végezték, hogy vastag, durva zsákba dugták, a zsákot bekötötték, a zsákot az itar lányszás emelők rohanták meg és vad lármával és ordításokkal

szurkálták és döfködtek, míg a zsák rongyára nem szakadt

benne ordító halálra ítélt teste szitává nem szétgyalódott.

Ehhez hasonló, borzalmasságban az előbb említett enyhébb kivégzési mód volt az amikor elítélteket agyonkövezték. Ebben az esetben a bűntettést zsákba bújított bűntettést egy sereg ember

Conan Doyle a híres író legszenzációsabb regénye: **A baskervillei kutya**

Sherlock Holmes kalandjainak legidegfejtőbb és legréjtélyesebb története. — Főszereplők: BASIL RATHBONE, RICHARD GREENE és VENNY BARRIE. — Kiegészítésül:

Repülők a Mont Everest felett

kisebb-nagyobb kövekkel megrohanta és addig verte, dobálta, míg csak véres húsmaszcza nem lett az előbb még viruló, élő ember testéből.

Később, a nyugati civilizáció hatására, átérték az európai kivégzések egyik változatára: az akasztásra. Ez azonban, mint hogy nem volt kegyetlen és nem járt vele vérengzés, nemigen tetszett a vérben, kegyetlenségben tobzódni szeretők abessziniaknak, ezért rövid ideig tartó alkalmazás után átérték egy abesszini lelkületnek megfelelő kivégzési módra: a csövön keresztül való agyonlövésére.

Bár ennek alkalmazásánál az európaiak felelős számú hivatosozás történt a humánus szempontokra, itt sem tagadta meg magát az abesszini lélek, amely

sötét és rejtelmes, mint ez az egész különös ország.

A „csövön keresztül” való kivégzésnél a halálraítélteket összekötözött kezekkel és lábakkal egy kőfal mellé állítják, amelyből a mellkas magasságában 8—10 cm kaliberű vascsó nyúlott ki. A bűntettést szembeállították ezzel a vascsóval és hozzá is kötötték. Ezután a fal mögötti térből, ahova a cső nyúlott, a katonák a csövön keresztül többször belcöltek az összekötözött ember mellébe. Ezzel véget is ért az ítélet végrehajtása. Minthogy célzásról szó sem volt, a golyók a szerencsétlen ember mellett olyan pontokon jártak át, hogy halált nem okoztak, legfeljebb eszméletlenséget és lassú elvérzést, amely napokig is eltartott.

A sebesült sokszor több napon keresztül ott küldött, hallok ott, míg végre napok múltán megváltozott szenvedéseitől a halál.

Ez a kivégzési mód állott fenn Abessziniában egészen a legutolsó időkig, az olasz csapatok bevonulásáig. Az olaszok természetesen sok más egyéb barbárság mellett eltörölték ezt a szégyenfoltot is és ezzel Addis-Ababa megszabadult egy szomorú „érdekességtől”

Ma már csak mint a zürzavaros abessziniai élet és jogrend egyik szörnyűsége emléke kísért ez a kegyetlen emberirtási mód, amelyre a műveltebb abessziniak is szegyekezve gondolnak.

A törvények utvesztőjében elakadt egy Bulgáriából Romániába szökött halálraítélte nő

Bucurestiből jelentik: Nemrégiben beszámoltunk arról, hogy minisztertanácsi jegyzőkönyvvel elhatározták Stancef Cristina, Bulgáriából Romániába szökött nő kiadatását, akit a bolgár hatóságok gyilkosság miatt kötélt általi halálra ítélték. Stancef Cristina esete egyedül áll a román jogszolgáltatásban.

Két évvel ezelőtt a bulgáriai Liuben Carabulof községben Stancef Cristina agyonlőtte Nacof Vasile várnai vámfőnököt, akivel 1932. óta vadházasságban élt. A bűntény oka: a vámfőnök elhagyta és addigi vadházastársa legjobb barát-nőjével költözött össze.

A dráma alkalmával a vámfőnök is revolvért használta és az asszonyt a vállán megsebesítette.

Amikor Stancef Cristina magához tért, súlyos vállsérülése ellenére elmenekült a községből és egy fuvaros segítségével sikerült a mindössze néhány kilométernyire lévő román határt átlépnie. Nyomban jelentkezett a román határőröknel, a honnan kórházba vitték és negyven napig kezelés alatt állott. Miután felgyógyult, a bazargici rendőrség letartóztatta. Tulajdonképpen csak ekkor tudta meg, hogy

a bolgár bíróság távollétében kötélt általi halálra ítélt.

A fuvarost bűnrészesség miatt hat esztendei sza-

badságvesztéssel sújtották, ezt egyébként tiltott határátlépés miatt a constantai törvényszék is két havi fogházra ítélte. Közben a bolgár hatóságok a nő kiadatását kérték és az ügygel a constantai vizsgálóbírósg foglalkozott, amely a kiadási kérelmet visszautasította. Az ügyesség azonban megfellebbezte ezt a döntést, azzal, hogy Stancef Cristina, miután házasságra lépett Nacof Vasile volt várnai vámfőnökkel, bolgár állampolgár lett és így a bolgár állam kiadási kérelme jogos. Stancef Cristina ekkor elfelejtette közölni, hogy a vámfőnökkel csak vadházasságban élt és így nem nyerhette el a bolgár állampolgárságot. Ennek eredménye pedig az volt, hogy a vádtanács a kiadás mellett döntött. Közben a minisztertanács is jóváhagyta a kiadást és ezért a nő a vacarestii fegyházba szállították. Stancef Cristina, hogy a kiadástól megszabaduljon, — ami egyébként a biztos halállal egyenlő, —

a fegyházban házasságot kötött Florescu Vasile életfogytiglani kényszermunkára ítélt tanítóval.

Ennek megtörténte után a halálra ítélt asszony ügyvédje útján megátadta a minisztertanácsi jegyzőkönyvet. Fellebbezésében elsősorban arra mutatott rá, hogy édesapja 1925-ben véglegesen elnyerte a román állampolgárságot és miután ebben az időben ő kiskorú volt, szintén román állampolgárrá lett. Ezenkívül Florescu Vasile tanítóval kötött házassága révén másodsorú is elnyerte a román állampolgárságot. Az ifjovi ítéletábla most foglalkozott a nem mindennapi esettel, érdemleges tárgyalásra azonban nem került sor, mert megállapítást nyert, hogy Stancef Cristina fellebbezése hibás módon van elkészítve és ezért az ügy tárgyalását november 2-re halasztották.

Jogi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a bíróság döntése elé. Egyesek szerint a kérdést bonyolultá teszi az a tény, hogy a bolgár hatóságok még a házasságkötés megtörténte előtt kérték Stancef Cristina kiadatását, természetesen azonban más a helyzet akkor, ha sikerül beigazolni, hogy a nő 1925-ben már valóban megszerezte a román állampolgárságot. Ha az ifjovi tábla megemissíti a kiadásra vonatkozó minisztertanácsi határozatot, úgy Stancef Cristina felett a Bulgáriában elkövetett gyilkosság miatt a román bíróság ítélezik.

Sok jelentkező miatt egy-egy napon több csoportban tartanak légvédelmi előadásokat

A város légvédelmi hivatala a légvédelmi tanácsok elméleti előadásainak tartását egy héttel meghosszabbította. A jövő hét hétfőjén, szerdáján és csütörtökén, vagyis október 16-án, 18-án és 19-én, délelőtti 10-től kezdve előadások lesznek a Capitol és az Apolló moziban. A Capitolban a Belvárosi Erzsébetváros, Józsefváros, Mehala, Bessenyei és Újváros, az Apollóban a Gyárvaros lakosai számára rendezik az előadásokat.

gy-egy napon kettős, szükség esetén hármas csoportokban, négy-ötven ember is hallgathatja az előadásokat.

Az előadásokon a jövő héten nem lesznek már elméleti előadások, hanem gyakorlati és szemléltető

előadásokat rendeznek azok számára, akik az elméleti oktatás első részét már meghallgatták.

A tanfolyamon való részvétel igazolására szolgáló nyilvántartási lapokat a kerületi telekbírósgokon is lehet beszerezni október 21-ig, a jövő szombatig.

Senkinek nem kell személyesen elmenni nyilvántartási lapjának beszerezésére,

hanem megbízhat mást is, aki egy-egy leírt akár tíz személy nyilvántartási lapját is beszerezheti. Ilyen esetben kimutatást kell készíteni az illető személyekről és pontosan feltüntetni nevüket, életkorukat, foglalkozásukat és lakásukat.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

TELEFON

18-10 és este 9 óra után 28-15.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 300, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 550, félévre 700, egész évre 1400 lei.

SZERKESZTŐ,

Vuchetich Endre dr.

Leleplezték egy bécsi élelmiszer-halmozó asszonyt

Huszonöt kiló rizs, tizenhárom kiló cukor és tíz doboz szardella az elkobzott élelmiszerek között.

Bécsből jelentik: A Völkischer Beobachter bécsi kiadása „Az éhező Frau Zens” címen cikket közöl egy leleplezett bécsi élelmiszerhalmozóról. A cikkből az alábbi érdekes részt vesszük át:

„Alois Zens bécsi bognármester lakásában, pincéjében, padlásán és kertjében hatalmas kiterjedésű és rendkívül raffinérával összeállított élelmiszerraktárt találtak és kobozták el — írja a lap. — Az élelmiszereket és egyéb szükségleti cikkeket, amennyiben még nem romlottak meg, a nemzeti szocialista népjóléti alap rendelkezésére bocsátották.

A listából csak a legfontosabbakat emlíjük ki: az élelmiszerek közt volt 30 papircsokó összesen 130 kiló lisztrel, mely a hiányos csomagolás miatt már csupa fereg volt. Hat papircsokó és

négy vászonzsák, összesen 25 kiló rizzsel, öt kiló hagymával, két zsák kristálycukor (13 kiló), öt üveg tojás, egy bödön tojás, egy bödön zsír (25 kgr.), egy kanna tojás, méz, sajt, cukorka, tea, mindez olyan tömegben, hogy a magános Zens házaspár élete végéig sem tudta volna felenni. Zens ur ugyanis már 75, felesége pedig több mint 50 tavaszt ért meg.

„Szegénykék” az „éhhaltól” való félelmükben semmiről sem feledkeztek meg: hiszen az államfordulat óta a nemzeti szocializmus idején jól lehetett keresni.

Igy szerepel az elkobzás listáján még 25 doboz szardínia, tíz csomag spargett, tíz csomag nudli, tíz doboz szardellagyűrű, mely oly kellemesen csiklandozza a torkot és szomjúságot csinál a tíz üveg likőrhöz, tizenegy üveg tojáslikőrhöz, vagy a hatszáz liter fehér borhoz és 800 liter musthoz, mely szintén nem hiányzott Frau Zens konyhájából. Így remélték, hogy jó hangulatban élők át a háborús nehéz idők, még sós mandulát is tartogattak — egy fél kilót, kérem szépen — és 12 üveg szódavíz az spricerekhez.

Elkoboztak 23 darab szappant is, ez azonban kár volt: ezt az élelmiszerhalmozó asszonyt inkább arra kellett volna kényszeríteni, hogy néhány darabot faljon belőlük, így talán kitisztította volna magából a benne élő gyalázatos dísznót.

amelynek a kereskedelmi forgalomban amúgy is kapható dolgok elvesztését és azonkívül a valószínűleg tekintélyes pénzbüntetést is köszönheti.”

— A magyar kormány minisztertanácsa. Budapestről jelentik: A magyar kormány szerdán éjjel után 2 óráig minisztertanácsot tartott, amelyen időszeri kormányzati kérdések szerepeltek.

— Október 16-án tér vissza a Vatikánba. Castelgandolfóból jelentik: Vatikáni körökben úgy tudják, hogy XII. Pius pápa csak október 16-án tér vissza a Vatikánba. XII. Pius pápa első enciklikáját Krisztus király ünnepén, október 29-én fogja kiadni.

— Nagy országőr ünnepély. Bucurestiből jelentik: Október tizenhatodikán az országörök nagy ünnepséget rendeznek II. Carol király születésnapja alkalmából. Az ünnepségeket mindenfelé Te Deum előzi meg, amelyeket az országörök székházaiban tartanak. Az előadások keretében követendő példaként említik majd fel öfölsége II. Carol király hivatásos érdemeit.

Október 13
Péntek
Ede, Kálmán

1660. október 13-án új határozatot jelent Dánia történetében. Eddig a napig a dán nemesség igen megszorította a király jogait és a közjó érdekében minden áldozatot megtagadott. 1660 október 13-án azonban a koppenhágai országgyűlésen a papság és a polgárság összefogott a nemesség ellen és a királyt korlátlán és örökös hatalommal ruházta fel. Az országgyűlés egyben felhatalmazta a királyt az alkotmány végleges megállapítására. III. Frigyes király ennek eleget tett és az országgyűlés néhány hét múlva megszavazta az új alkotmányt és egyidejűleg az új király-törvényt is.

1904. október 13-án halt meg Budapesten Lotz Károly hírneves magyar festőművész. Nagyon szeretete az alföldi népettel festeni és illusztrálta Petőfi Sándornak János vitéz című nagy költeményét is. Kiváló freskófestő is volt és képei díszítik a budai koronázó templom, a királyi vár, a nemzeti múzeum és más középületek falait.

1924. október 13-án halt meg Jaques Anatole France — családi nevén Thibault — világhírű francia író. Már fiatalon irt kritikákat, majd verseket és regényeket. Csakhamar ismertté vált a neve nemcsak Franciaországban, hanem messze túl annak határain is. Majdnem minden munkája megjelent magyar fordításban is. Ismertebb munkái: Thais, Rózsafabútor, A vörös liliom, A kyméi énekes, Crainquebille, Ludláb királyné, A pingvinek szigete, Bonnard Sylvestre vétéke.

— Új kereskedelmi egyezményt kötött Bulgária Németországgal. Szófiából jelentik: A bolgár-német kereskedelmi tárgyalások szerdán véget értek. Új egyezményt kötöttek, amely kiegészíti a két ország között eddig fennálló kereskedelmi szerződést. Az új egyezmény mindkét fél érdekeit egyformán védi.

— Dolánytárcájával agyonvágta gazdatársát. Nagyszebenből jelentik: Dura Petru és Barbiuru Dumitru olthidi (Szebenmegye) gazdálkodók késő éjszaka indultak haza a korszmából. Utközben összeszóalkoztak, majd verekedni kezdtek. A verekedés hevében Dura Petru likanta dolánytárcáját és halántékra vágta vele gazdatársát. Barbiuru azonban összeszett és szörményhált. Dura ekkor halott társát az Olt partjára vonszolta és a vízbe vetette. Ezután hazament és nyugodtan lefeküdt. Reggel jelentették a csendőrségen, hogy egy hullát vetett partra a víz. Megállapították a halott személtávozosságát s a gyanú mindjárt Durára terelődött. Dura elmondotta, hogy Barbiuru késsel támadt rá s így ő jogos önvédelemből használta a dolánytárcát. Letartóztatták s átadják az ügyészségnek.

— Tovább folytatják a magyar földbirtok-reform vitáját. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház csütörtöki ülésén folytatták a földbirtok reformjavaslat tárgyalását. Elsőnek Szentjánány József, a felvidéki képviselők csoportjának tagja szólalt fel, majd Szeder Ferenc a szocialista képviselők álláspontját ismertette. Utána a polgári szabadság-párt vezérszónoka, Apponyi György gróf szólalt fel. A vitát holnap folytatják. (Radiopress.)

Megválasztották a Besseney-telep katolikus egyháztanácsának elnökségét

A Besseney-telepi római katolikus egyházközség még a nyár folyamán megválasztotta harminchat tagból álló új tanácsát. A tanács Frigyer Iván plébános elnöke alatt most ült össze a választmány megválasztására. A választmány tizenkét rendes és hat póttagból áll. Előzetes megállapodás szerint a választmány tagjainak fele magyar, másik fele pedig német nemzetiségű. A magyar választmányi tagok a következők: rendes tagok Móczár László, Makra Sándor, Kószó Mihály, Formann Aladár, Kerkes József és Erdélyi József, póttagok Horváth András, Vincze Dezső és Popovits János. A választmány német tagjai: rendes tagok Harter Péter, Hirschvogel István, König Adám, Marx Miklós, Welt József és Dreier Menyhért. A választmány nyomban megalakult, hogy az egyházközségi alapszabályok értelmében megtartsa a vezetőség megválasztását. Ennek eredménye a következő: elnök magyar részről Móczár László, elnök német részről Harter Péter, pénztáros Kószó Mihály, titkár Erdélyi József, jegyző Hirschvogel István, ellenőrök Formann András és Marx Miklós. A Besseney-telepi egyházközségnek új vezetősége és választmánya vasárnap, október 15-én, délelőtti ünnepélyes nagymise keretében teszi le a hivatalos esküt.

Az újkisodai római katolikus egyházközségnek augusztusban megválasztott tanácsa vasárnap ült össze, hogy megválassza a választmányt és a vezetőséget.

Grafológia szelvény,

amelyek ellenben a Déli Hírlap olvasó kedvezményes íráselemzésben részesülnek. Néhány sor kézírás a nem és életkor megjelölésével, a szelvényvel együtt a kiadóhatalba kiildendő, a Déli Hírlap grafológusa számára. Egy íráselemzés kedvezményesen

50 lei, ami levélbélyegberdija egy megcím

zett és bélyegezett válaszborítékkal együtt az elemzésre szánt kézíráshoz mellékelendő. — A válaszokat a Déli Hírlap grafológusa a zárt válaszborítékban adja meg és visszaküldi a kézírást is.

(—) Tieran dr. főpolgármester újra hivatalba Tieran Emil dr. főpolgármester, aki néhány napig kérésztül hivatalos ügyekben a fővárosban tartkodott, hazaérkezett és újból átvette hivatalának vezetését.

— Kislgyermek halálos szerencsétlensége. Ciovárból jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt Curia községben. Virgil Toma két éves kiszele elmentek hazulról és az asztalon hagytak ékénsvart tartalmazó üveget. A gyermek ivott belé és borzalmas kínok között meghalt.

(—) Agyonlőtt az uccán egy veszett kuty Lara Ioan örmester, a temesvári A. Popovici-uccban lelőtt egy veszett kutyát, amely a járókelesti épségét veszélyeztette.

(—) Józseffelvált. A leégett Józseffelva új építésére H. J. olvasónk 100 leit adományozott. Gyűjtésünk ezzel 70.865 leit. További adományok elfogadjunk és a Déli Hírlapban nyugtázzunk.

(—) Temesvári iparos halála Németországban Szlamal László temesvári pékmester az idei nyáron végén feleségével együtt Németországba utazott hogy meglátogassa a nagyobb városokat. Tanmányutja során megbetegedett és tragikus hirteliséggel meghalt. Holttestét a müncheni krematoriumban elhamvasztották.

(—) Erzsébet hercegnő születésnap Erzsébet királyi hercegnő tegnap ünnepelte születésnapját. Ebből az alkalomból Baran Coriol dr. miniszter Popovici Virgil zredes-prefektus Porumb Ionel kabinetfőnök kíséretében Bánal utazott, ahol résztvettek a görög keleti román telepomban tartott hálaladó istentiszteleten. Utá megjelentek a kastélyban és beírták nevüket a togotási könyvbe. Baran dr. miniszter kíséretédelután érkezett vissza Temesvárra.

(—) A helytartó a fővárosban. Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap délben meghívás Bucurestibe utazott, ahol a belügyminisztériumban ma értekezleten vesz részt.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban következő gyermekek születését jelentették be: Mlascu Alexandru Radu, Gheorghievici Aurel, Juhász Erzsébet Mária.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLAT

Pénteken, október 13-án a szolgálati beosztás következő:

Az I. kerületben az Unirii téren levő We gyógyszertár.

A II. kerületben a Badea Cartan téren levő Maszaliits gyógyszertár és a Stefan cel Mare utcában levő Zeiner gyógyszertár.

A III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszertár.

A IV. kerületben a Bratianu uccában levő Dia gyógyszertár

A V. kerületben a Corvin gyógyszertár és U kisodán Panajoth Ernő gyógyszertára állandó északai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

Péntek, október 13.

APOLLO: A bőszi igazság (angol film.)
CAPITOL: A baskervillei kutya (angol film.)
CORSO: A nagy keringő (német film.)
SCALA: Helén doktorhasszony (francia film)

— Olaszország és Románia között életbelépett a vízumkényszer. A bucarestii olasz követség közli, hogy máttól kezdve Olaszország és Románia között életbelépett a vízumkényszer. Ezek szerint, aki a jövőben Olaszországba óhajtat utazni, köteles olasz vízumot szerezni, egyben pedig a kérvény mellé a szülési anyakönyvi másolat is mellékelendő.

(—) Fontos! Kakiszínú iskolai egyenruhát sötétkékre legelőszóbban fest G u t j a h r festődje. II., Calea Dorobantilor 6. szám.

(—) Manolescu tábornok Temesvárot, Manolescu Ion tábornok, aki Sidorovici országos országparancsnok helyettese, Temesvárra érkezett és látogatást tett Marta Alexandru dr. királyi helytartónál. Manolescu tábornok azután Nedelcu Constantin tanár, az országőrszervezet Temestartományi vezetője, Mico Vasile tanár, felügyelő és Jucu Nicolae tanár, légióparancsnok kíséretében megtekintette a temesvári országőrszervezeteket. A látottak fölött teljes meglepedését fejezte ki, majd visszatuzott a fővárosba.

— Repülőgépszerencsétlenség. Rómából jelentik: Forliban egy hárommotoros repülőgép lezuhant. Hét utasa életét veszítette. (Rador.)

A kereskedelmi alkalmazottak tiltakoznak, hogy ebédidő alatt tartásuk számukra a légvédelmi előadásokat

Megirtuk, hogy a légvédelmi hivatal a kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak számára külön légvédelmi tanfolyamot engedélyezett. A tanfolyam időpontjait a temesi kereskedelmi testületek szövetsége azt ajánlotta, hogy azt valamelyik munkanapon a déli órákban 1—2 óra között tartásuk meg. Ezzel kapcsolatban a magánbiztosítók és magánalkalmazottak céhének vezetősége közli velünk, hogy a cég beadvánnyal fordult a munkügyi felügyelőséghez, amelyben tiltakozik a déli ebédidő megsejtése miatt és utal arra, hogy a kereskedők kivánságának teljesítése megrovidítene az alkalmazottak törvényben biztosított pihenőidejét. A cég ezért kéri, a munkügyi felügyelőség hasson oda hogy a gázvédelmi tanfolyamot továbbra is a munkaidő tartama alatt tartásuk meg, úgy ahogyan azt a hatóságok megállapították.

— Jackie Coogan már elvált férj. Loos Angelesből jelentik: Betting Grable filmszínésznő tegnap vált el törvényesen férjétől, Jackie Coogantól, az egykori híres gyermekszínésztől.

— Orvosi vizsgálatnak vetik alá a iasi egyetlen hallgatóit. Iasiból jelentik: Az egyetem vezetősége elhatározta, hogy valamennyi egyetemi hallgatót szigorú orvosi vizsgálat alá veszik.

— Kasszafurókat fogtak el a fővárosban. Bucarestből jelentik: A rendőrség tíz tagból álló kasszafuró társaságot tartóztatott le. A kasszafurók az utóbbi hónapokban a fővárosban és különböző vidéki helységekből számos betörést és kasszafurást hajtottak végre.

— AMERIKA BOJKOTTALJA AZ OROSZ ÁRÚT. Cincinnatiból jelentik: A Német Távirati Iroda közli, hogy az amerikai szindikálta szervezet elhatározta, hogy a szovjetárúkat is bojkottálja. Ez a szervezet eddig csak a német és japán árúkra alkalmazta a bojkottot. (Rador.)

A kiviteli engedélyek kibocsátásának új rendje

Bucarestből jelentik: A Hivatalos Lap csütörtöki számában minisztertanácsi napló jelent meg, a kiviteli engedélyek kibocsátására vonatkozóan. A minisztertanácsi napló első szakasza az élőállatokra, második szakasza a gabonaművekre, harmadik szakasza a vetőmagokra, negyedik szakasza a fa és faiparra, ötödik szakasza az ásványi eredetű fűtőanyagokra vonatkozik. Az engedélyeket a nemzetgazdasági minisztériumban működő hivatal (Oficiul de schimb) bocsátja ki.

A helyi bizottságok által kibocsátható kiviteli engedélyekre vonatkozó rendelkezés első szakasza az állati eredetű élelmiszerekre, második szakasza a szőrmékre, harmadik szakasz a gyapjúra, bőr és bőrárukra, negyedik szakasz a gyapjúra, ötödik szakasza a műselyemre, hatodik szakasza a különböző állati anyagokra és termékekre, hetedik szakasza az olajművekre és növényi zsíradékokra nézve tartalmaz intézkedést. A további szakaszokban a főzélkneműek, gyümölcsök és gyarmatarúk, italok, cukor és cukorkák, textilárúk, kaucuk, celluloid, ásványvizek és ásványi üvegtermékek, vas- és vasárúk, különböző gépek és motorok, járművek, fémek, fátékek, hangszerek, kémiai és orvosi anyagok, műszerek, festékek szerepelnek.

(—) A községi örök nem hordhatnak rendőrségi egyenruhát. A belügyminisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a községek által tartott örök nem hordhatnak rendőrségi egyenruhát, sem pedig ehhez hasonlókat. A rendelet megérkezett a temesi helytartósághoz is, amely azt a területén levő községek előjárásával közölte.

(—) Üdülöház a helytartósági tisztviselők számára. A temesi helytartóság gazdasági osztálya elhatározta, hogy Herkulesfürdőn üdülöházat létesít, amelyben a helytartósági tisztviselők nyári szabadságukat tölthetik. Az építési munkálatok kiadására vonatkozó árlejtést október 25-én délután öt óraker tartják meg a helytartósági palotában. Ugyanott megtekinthetők a tervek és a feltételek is.

— Az arab trónörökös balesete. Kairóból jelentik: Dél-Arábia trónörökösét különös baleset érte. Hedjebben katonai ünneprészlet volt, amelyen a trónörökös is résztvett. Lova kátlábra ágakodott és a herceget a nyeregből kidobta. A trónörökös földrezuhant és megsérült.

— Honnan ered a Kroll-opera elnevezése? 1933 óta, amikor a német birodalmi palotát Dimitrov és társai felgyújtották, a birodalmi gyűlés üléseit a Kroll-operában tartják. Érdekes a Kroll-opera elnevezésének története. Száz esztendővel ezelőtt, az akkori Berlin legelőkelőbb mulatóhelyeként az English Garten elnevezésű éttermet ismerték. Aki az akkori porosz fővárosban „adott” az előkelőségre, sűrűn megfordult az English Garten falai között és megfelelő előkelőséggel fogadta Drucher Ludwignak, a helyes tulajdonosának üdvözlését. Külön érdekessége volt a mulatónak, hogy a felszolgáló pincérek bíborvörös nadrágban, fűzöld kabátban és — lóháton vették fel a rendelést. Az idők múlásával a közönség ízlése megváltozott és már nem tekintette szexuálónak, ha a pincér lóhátról beszélt vele. Az új attrakciót egy vidéki porosz városban létesített Winter-Garten, féltekir alkotta, amelyet bizonyos Kroll nevű úr nyitott meg. A múlt század negyvenes éveinek elején IV. Frigyes Vilmos porosz király utazása során megfordult a kérdéses városkában és a polgármester díszbenedet rendezett a felséges úr tiszteletére a Kroll-féle Winter-gartenben. A király a legnagyobb meglepedését fejezte ki a tulajdonosnak és azonnal intézkedett, hogy Berlinben hasonló szórakozó helyet létesítsenek. Kroll nem lett volna jó üzletember, ha nem helyezte volna át üzemet a fővárosba, amely még ma is fennáll és különösen a német fővárost felkereső külföldiek kedvence szórakozóhelye. Néhány évvel ezelőtt új operaházat építettek Berlinben, amelyet hálából Kroll iránt, aki új irányt szabott a szórakoztató iparnak, Kroll-operának neveztek el. Azon kívül, hogy a birodalmi gyűlés tagjai a Kroll-operában ülnek össze, másik érdekessége az épületnek, hogy állítólag itt látott először operaelőadást Greta Gustaffson — Greta Garbo.

(—) Jegyzői áthelyezések. Marta Alexandru dr. királyi helytartó a következő jegyzői áthelyezéseket hagyta jóvá: Danescu Vasile, Urikányról Mehádifára, Coma Ioan Egresről Kisperegere, Beligar Amos Deleheuról Partosra, Herban Ádám Teliuculról Németságra.

Lemond a japán külügyminiszter

Tokióból jelentik: A külügyminisztérium hivatalnok-karának együttes lemondása megbénította a külügyminiszter munkáját. Abe tábornok, miniszterelnök a lemondások nagyrészt visszautasította és csak azokat fogadta el, akik a mozgalom élén állottak.

Valószínűnek tartják, hogy a külügyminisztériumban történtek miatt Nomura külügyminiszter kény-

telen lesz lemondani. A tömeglemondás annak a következménye volt, hogy a tisztviselők elégedetlenek voltak azzal a rendelettel, amellyel a külkereskedelmi intéző minisztériumot állították fel és amely által

a külügyminisztérium hatásköre nagy mértékben lecsökkent. (Rador.)

Tokióból jelentik: Tanni, a külügyminiszter helyettese benyújtotta a lemondását. (Rador.)

Segélyt kapnak a bevonultak családtagjai

A háziipari iskolák hadsereg téli ruháit készítik

Bucarestből jelentik: Otescu belügyminiszter közölte a tartományi kormányzókkal az utasításokat, amelyek a segélyre szoruló hadbavonultak családjaikra való elbánsára vonatkozik. Minden tartomány köteles költségvetésébe másfélmillió leit felvenni erre a célra.

Ha ez az összeg nem volna elegendő, úgy a költségvetést módosítani kell. A szegénysorsú bevonultak családtagjai számára a megyei prefekturák egyelőre husz kilogramm buza és negyven kilogramm kukoricalisztet kötelesek kiosztani. A hadsereg számára szükséges meleg harisnyát és ujjasokat háziipari iskolákban fogják elkészíteni, amelyek között gyapjúfonalat osztanak ki. Felhívást intéznek a jótékony egyesületekhez is,

hogy vállaljanak részt a nemes munkából. Minden ehhez hasonló kezdeményezést hálával fogadnak. A hadbavonultak tisznapos szabadságolását husz napra emelték fel.

Garzónlakást,

1—2 szobával, esetleg mellékhelyiségekkel, keres egyedülálló úriember november 1-re, lehetőleg központi fűtés és állandó melegvíz-szolgáltatással. — Címet „Pedáns úrlakó” jeligére a lap kiadójába kérek.

SCALA

Ma, pénteken országos premier!

Egy film tele étellel, élménnyel, melynek szereplőivel a néző együtt él, szeret, szenved és remél, ez

Vicki Baum

világhírű regénye:

Helén doktorkisasszony

A francia filmgyártás legsikerültebbje, a legjobb francia karakterszínészekkel. — Szombaton délután 3 és vasárnap délelőtt 11 órakor clesó helyarákkal DEANNA DURBIN:

Egy édes kisleány

(—) Koszorúmegváltás. A Magyar Nőgyelet elhunyt alelnökője és jötevője, Ecker Józsefné elhalálozása alkalmából koszorúmegváltás címen jótékony célra 100 leit adományozott.

Teljes egyetértés Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: A radikális párt Ochridában gyűlést tartott, amelyen Cvetkovics miniszterelnök beszélt. Hangsúlyozta, hogy a kormány a szigorú semlegesség álláspontján van és ennek köszönhető, hogy Jugoszlávia társadalmi rétegei között tökéletes az egyetértés. A jugoszláv királyi kormány a szerbek, a horvátok és a szlovének által egyformán van támogatva.

IGY AKADTAM RÁ A HOLDBÓL LESETT ÜVEGRE

Francé, a világhíres francia tudós felesége megírja azt az izgalmas pillanatot, amikor megpillantották az „égből hullott göröngyöt”

Dubrovnik-Ragusa, október hó. Ausztráliában találtam az első, a holdról lehullott üveget. Nem tréfálok. A trópusi lázt, melyet utazásaimon felszedtem, még nem bevertem ki, de most mikor ezt írom, mégis lázmentes vagyok. Szóval, tényleg találtam üveget, melyről

a tudomány azt hiszi, hogy a holdról esett le a földünkre.

Ott, Ausztrália szívében, hol azt a sok aranyat lették, Coolgandie közelében vándoroltunk... Egy „prospektor” kísért bennünket. Ez a tiszteltremélt ausztráliai polgár egymagában is már látványosság volt. Öreg úr, helyesebben, valami elvadult cigányfajta ember. Bőrből szabott ruha volt rajta. Poros, fakult bőrkabát, valamiféle fekete nadrág, hatalmas csizma és széleskarimájú kalap. Inget nem viselt, de puskát! Európában bizonyára nem haratózunk volna meg vele, de Ausztrália sivatagjában nagyon helyes és jóra való társaságnak találtuk, mert ismerte a tájékat és három napig ő volt az egyedüli ember, akivel találkoztunk.

AZ ÖREG VIZSGÁLGATJA A TALAJT

Milyen poros és sivár ez az ausztráliai arany-sivatag! Tele van kővel, a forró napban mindenfelé rezeg a távoli láttér, nincsen út, se hajlék, a vizet egy kis piéhpintben cipeltük hátunkon. Tessék elképzelni, milyen józú volt ez a víz! Szótlanul ballagott az öreg „miner”. Mi se beszélünk sokat. Csak szomjassá teszi az embert a sok beszéd.

Úgyis megtudtuk már, mit keres a társunk. Aranyat keresett. Azt hallotta, hogy valahol délen felfedeztek egy nagy „Claimt”, ahol sok az arany és ahol víz is van. Az ország minden részéről odasietnek a „prospektorok”, mert az olyan helyen

mindig lehet szerezni egy pár kiló aranyat.

Ha ezt összeszedték, akkor megint más helyre mennek, hol új aranyleletek híre kecsgett. Mi már voltunk olyan tájon, melyről az a hír járta, hogy ott is kiszáradt pataokban találtak egy pár szép kis „mugget”-et, amit magyarul arany-göröngynek lehetne mondani.

„MI A FENE LEHET EZ?”

Ezért folyton vizsgálta az öreg a talajt, furkált botjával a homokban, sokszor lehajolt, de mindig visszabotba » felszedett követ. Csak egyszer fordult hozzánk. Kezében volt valami csillogó üvegcserep.

— Mi a fene lehet ez? — kérde tőlünk, mert már megtudta, hogy természetbúvárok vagyunk. — Ilyet már találtam egypárszor. Legutoljára Victoriában. Itt csak nincs senki, aki egy palackot eldob! És ez nem is volt palack soha.

Megnéztük a rejtelmes valamit. Piskóta formája volt. Feketeszínű, mint a préselt üveg. Mikor a nap felé fordítottuk, azt láttuk, hogy nem is fekete, hanem szép zöld, átliászó, legálább átfénylő, tényleg hasonlított a palack-üvegre.

Valamennyien egyetértettünk — ez üveg. Fejét csóválva mormogott az öreg:

— De ez tisztára lehetetlen! Itt évek óta talán sohasem járt még ember. És üveg, az értékes dolog, azt nem dobja el senki.

— Azt mondta, hogy már Victoria államban is látott efélet?

— Úgy van. Ott szántottunk, mert búzárt termelnek ott, ahol azelőtt csak juhlegelő volt.

A gőzeke akkor pár száz ilyen üvegcserepet hozott a felszínre.

Volt ott sok golyóbis is. egy párat zsebre is vágtam, azt gondoltam, talán drágák. Hisz ebben a tündérországba minden lehetséges...

Izgatottan kérdeztük:

— Hoi vannak azok az üveggolyók?

Mosolygott.

— Elvesztettem őket.

Ezzel vége volt a beszélgetésnek.

AZ ÉGBŐL HULLOTAK

Magammal vittem az üvegpiskótát, visszahoztam Európába és ott tudtam meg a többit. Tényleg üvegről van szó, olvadt üveg. De ez nem keletkezett a mi földünkön. Európa több múzeuma őriz néhány ilyen „fekete szilikáüveget”, melynek neve Ausztráli és Moldavit (mert Csehországban is találtak ilyet).

Ezek az üvegek az égből estek le, mint a meteorok és a meteorvas. A meteorokévek idővel szétmállanak, de ezek a megolvadt üvegcserepek változatlanok maradnak. Lehet, hogy már évmilliók előtt volt Ausztráliában az a forró

üvegeső, melynek egy cseppjét mi megtaláltuk. Olyan erővel esett ez a zápor, hogy nemely helyen, ahol nem sziklás földre érték, tizenöt méter mélységbe verődtek be. Lehet az is, hogy az üvegzápor azóta meg is ismétlődött.

CSAK MENNYBELI ÜVEG LEHET

Jáva szigetvilágában is volt üvegeső, Budweis környékén és cseh földön. A cseh „mennyei üveg” sok évig foglalkoztatta a tudományt. Azt mondták róla, hogy valamely üveggyutából származik. Meg is határozták, hogy „rossz színes palacküveg”. Úgy is nevezték, hogy „palackkö”. De amit akkor a tudomány nem tudott megfejteni, azt az üvegcsék céhe mégis csak rendezte. A cseh üveggyutások kimutatták, hogy

ez nem lehet földi üveg, mert olyan rehezzen olvasztható,

hogy akkoriban (a 18-ik században) nem volt ember, aki ilyen üveget készíthetett volna. Tehát csak mennybéli üveg lehet.

Ma azon a véleményen vagyunk, hogy az ausztráliai üveg valamely meteorokőhöz tartozott, mely szét pattant, a levegő súrlódásán meggyulladt, üvegcsöppekben megolvadt és így esett a földre. Sőt van olyan tudós is, aki azt hiszi, hogy talán a holdról származott ez a meteorokő. Persze, ez csak állítás, de tény, hogy van üveg, mely a világűrökből származik.

Ezért még későn is nagy megingással emlékeztem vissza arra a napra, mikor a föld túlsó oldalán, sivatagban, mely úgyis inkább a holdra, mint a földre emiézketetett, találtam ilyen földöntúli kiüdeményt.

Francé Harrar

Érdekes új elméletek az öngyilkosságok okairól

A férfiak nagyobb számban dobják el az életet, mint a nők

Londonból írják: D. Matthews ismert ideggyógyász érdekes cikket írt az egyik folyóiratba az öngyilkosság statisztikájáról, történetéről és az egyes népek és népfajoknál való arányairól. A régi görögök és rómaiak nem tekintették bűnnek az öngyilkosságot. A pithagorai és aristoteli filozófusok azonban elítélte ezt a halálnemet, míg a cinikusok, stoikusok és epikusok nemcsak megbocsátották az öngyilkosságot, hanem egyenesen propagandát csináltak mellette. A XVIII. században nem kisebb gondolkodók, mint Holbach, Voltaire, Montesquieu, Rousseau és Hume hevesen védtek az egyének azt a jogát, hogy kioldhassa saját életét, Schopenhauer pedig azt állította, hogy

az egyének legszentebb joga az, hogy saját személye és élete felett rendelkezzen.

A brahmin és buddhista vallás ugyancsak elismeri az embernek azt a jogát, hogy megölje önmagát. A keresztény vallások viszont az öngyilkossággal szemben foglalkozó állást.

A NŐK A HALÁLBAN IS SZÉPEK AKARNAK LENNI

Az általános felfogás szerint az öngyilkosság statisztikájában emelkedő irányzatot mutat. A világháború alatt az öngyilkosságok száma erősen csökkent, viszont a világháborút követő években jóval többen követtek el öngyilkosságot. Igen érdekes az öngyilkosságok megoszlása a különböző országokban. A legtöbb öngyilkosságot Japánban, Svájcban, Franciaországban követik el és sok öngyilkosság történt a volt Csehszlovákiában is. Ezzel szemben kevesebb öngyilkosságot követnek el az Egyesült Államokban, Dániában, Belgiumban, Németországban, Svédországban és Ausztráliában. A legalacsonyabb az öngyilkossági százalékarány Portugáliában, Hollandiában, Norvégiában, Spanyolországban, Olaszországban és Írországon. Ez a statisztika azt mutatja, hogy azokban az államokban követik el a legkevesebb öngyilkosságot, amelyeknek lakossága túlnyomó részben katolikus vallású.

Igen érdekes képet nyújt az öngyilkosság esz-közének megválasztása. A nők általában elkerülik azokat a halálnemeket, amelyek vérontással, vagy az arc megcsúfításával járnak.

Ezzel szemben a férfiak előnyben részesítik a leggyetlenebb halálnemeket és gyakran használnak löfögyvert, vagy kést. Az asszonyok általában az akasztást és a vízbeugrást, vagy a gázhalált választják, de előnyben részesítik a mérget is.

Japánban úgy a férfiak, mint a nők legnépszerűbb halálneme öngyilkosság esetén a vízbeugrás és az akasztás, míg a haraktéri, amelyet a harcosok követtek el, ma már mind ritkábban fordul elő. Dél-Afrikában az öngyilkos férfiak többsége löfögyvert

használt, míg a nők a mérget részesítik előnyben.

A XIX. században zsidó vallású emberek öngyilkossági arányszáma igen alacsony volt, míg most a zsidók öngyilkossági arányszáma jóval felülmúlja a katolikusok és protestánsok arányszámát. A zsidók öngyilkossági arányszámának növekedése összefüggésben van az egyes államokban elterjedt antiszemitizmussal és a háború utáni gazdasági válsággal.

A FÉRFIAK VEZETNEK

Az öngyilkosságok többségét negyvenöt éven felüli korban követik el. Közülük negyvenöt annyi férfi követ el öngyilkosságot, mint nő, ami a pszichológusok szerint annak tulajdonítható, hogy a férfiakban erősebb hajlam él az öngyilkosságra, mint a nőkben. A nőkben erősebben kifejlődik a családi érzés, mint a férfiakban és ez az érzés több nőt tart vissza az öngyilkosságtól, mint férfit. Ezenkívül a nőket nem befolyásolja annyira társadalmi, gazdasági, politikai és egyéb kérdések, mint a férfiakot.

Az éghajlati viszonyoknak jelentéktelen szerepük van az öngyilkosságok előidézésében. Érdekes az is, hogy az öngyilkosságok nyolcvan százalékát nem éjszaka, hanem nappal követik el.

A látszat szerint az öngyilkosok általában pénz-zavarok, betegség, becsületbeli okok, vagy szerelmi bánat miatt dobják el magukat az életet. Ezek azonban a pszichológusok szerint csak másodrendű okok, mert az öngyilkosságok főként a tudatalatti agyműködés megzavarásánál kell keresni. A tudatalatti szellemi működést és idegéletet különösen a gyermekeknek találhatjuk. A gyermekek lehetnek vágyai, amelyeket különböző okok miatt nem teljesíthet. Ennek az eredménye az, hogy a gyermekben ellenségeskedés, gyűlölet fejlődik ki azok ellen, akik kívánságának teljesülését megakadályozzák és megtörténi az is, hogy halálukat kívánják azoknak, akik útjukban állnak, nem törődve azzal, hogy ezek szüleik is lehetnek.

A gyermek számára ugyanis a halálnak egyetlen értelme az, hogy valaki eltávozik környezetéből. A gyermekkor későbbi folyamán ezt a halalos gyűlöletérzést elnyomjuk, de ez a lelki zavar szellemi rendellenességek forrása lesz, ami végül is az egyén saját élete ellen irányuló szadizmussá fajul és öngyilkosságra vezet. Romulj Fedden pszichológus az öngyilkosságról írott könyvében azt állította, hogy az öngyilkosság tudatalatti erkölcsi kényszer, amit olyan emberek éreznek, akik gyerekkorukban apjuk, vagy anyjuk halálát kívánták és később sajátmagukat büntetik meg azzal, hogy eldobják életüket. Az öngyilkosság tehát jogos megtorlás, amit bizonyít az a felfogás is, hogy senki sem öli meg magát, aki nem kívánta más halálát.

DELI HIRLAP

Bucurestiben minden újságioszkban **kapható**

Kérje a DELI HIRLAPOT

Virginio Gayda, Mussolini „szócsöve“

Az olasz polgár, ha fontos külpolitikai esemény idején ismerni akarja a kormányfő, Mussolini a fasiszta kormány véleményét, megvásárolja a Giornale d'Italia aznapi számát és figyelmesen végigolvassa a lap vezércikkét. A Giornale d'Italia — jól tudja mindenki — vezércikkévé maradéktalanul az olasz kormány nézetét alakítja, hitelesebb és szavahihetőbb orakulum, mint a hivatalos közlemények és közbeszéd.

A Giornale d'Italia-nak ezeket a nevezetes vezércikkeket legnagyobb részben, kiemelkedő alkalmakkor pedig mindig Virginio Gayda, a lap főszerkesztője írja. Ő a Duce egyik legközvetlenebb munkatársa, amint Rómában mondják, Mussolini „szócsöve“. Amióta Bruno Mussolini, a Popolo d'Italia főszerkesztője meghalt, Gayda az olasz újságírás koronázatlan királya. Cikkei mindig esztelenül jelentenek. Tömören és világos római stílusban kifejtett mondanivalói, mindig újszerű nézőpontjai, elegáns okfejtései, a nyugodt és választékos hangnag, a szenvedélyes igazságkeresés — ezek a jellemzői írásainak. Érdekesen és vonzón tud beszélni az olvasót. Nem véletlen, hogy Mussolini minden öt szemelte ki tizenhárom évvel ezelőtt a lap főszerkesztőjének s vele íratja meg azt, amiről a lapnak nyomós és súlyos megnyilatkozásként tudni kell bírnia.

Érdekes, hogy amilyen szuggesztívek a cikkei, annyira csendes, elvonult és halk egyéniség ő maga. Hangja monoton hangon fejezi ki mondanivalóit, egyszóval elvész hatalmas dolgozószobájában. Az interjúk mindig zavarba hozza, nem szeret beszélni, azt mondja, mindent megír cikkeiben. Arca sápadt és nyárgó, de a szeme élénk tűzzel csillog. Gayda színről színről inkább germán, mint latin típus. Szőke a haja, a szemek is germánosak. Azt mondják, van is benne német vér. Állítólag anyja nagyanyja volt német. A gyermekkorában az újságírás szerelmese volt. Megszegve iskoláit, különböző folyóiratoknál és napoknál dolgozott, majd 14—16 évvel ezelőtt a Giornale d'Italia szerződtette politikai főmunkatárként. Gayda idestova harminc éve újságíró. Korán a fasiszta-mozgalomhoz szegődött s egyik legdobjab híve lett Mussolininek. A Duce mindig nagyra értékelte Gayda tehetségét, brilliáns imitációs képességét, a ristálytiszt olasz stílusát. 1926-ban állította a Giornale d'Italia élére s azóta megszakítás nélkül vezeti, vezetője az előkelő olasz kormánylap-

Gayda általában a kora délelőtti órákban szokott felkeresni Mussolinit, hogy véleményét kikérje a kiemelkedő külpolitikai eseményeihez és megbeszéljék az aznapi vezércikk témáját. A megbeszélés sohasem tart soká. Gayda innen a Palazzo Sciarra-ba, a Giornale d'Italia újságpalotájába megy, ahol az ottani hatalmas postáját, majd lediktálja szokásos vezércikkét. A vezércikk három-négy hasábra terjed, rendkívül gyorsan készül, nyoma sincs rajta az újságírók küzdelmének, vívódásának, Gayda gyorsan, folyamatosan dolgozik, a kéziratot alig néhány javítani való. Akárcsak mestere, Mussolini ő is a legnagyobb könnyedséggel fejezi ki mondanivalóját s a legnehezebb gondolat is a legszelebb formában öntve táralja. Abban is hasonlít újságíró Mussolinéhoz, hogy cikkírás közben egy-egy három telefonon is tárgyal, utasításokat ad, megbeszél, intézkedik s félszettel átfutja a nevezett külföldi lapokat. Gayda tökéletesen beszél németül, franciául, angolul és oroszul. Minden reggel, felöltözött napi munkáját és tájékozódását elkezdve végigolvassa a külföldi újságokat, majd jegyzeteket készít és körülbelül eldönti magában, hogy aznapi vezércikk mely témakört öleljen fel. A végső döntést azután a Duce hozza meg.

A Giornale d'Italia naponta 300.000 példányban jelenik meg, hatalmas tömegek olvassák s naponta a külpolitikai eseményekhez mérten, este 7 óráig néha a leggyorsabb kiadást is elér. Gayda és cikkei ilyen módon az olasz közvélemény széles rétegeire szólnak. Közvetlen véleményirányító hatása szinte felmérhetetlen és elbecsülhetetlen.

Természetesen nemcsak cikkeket ír, hanem politikai munkákat is. Egyik legutóbbi könyvében az olasz-francia ellentéték történelmi és gazdasági okairól mutatott rá. A munka megjelent minden művelt európai nyelven. Gayda széles horizontot fest a problémák mögé és részletesen kitér mindarra, mi miatt vált el egymástól Franciaország és Olaszország. Utazott s Dzsibuti, Tunisz és Szuez miatt lett a francia-olasz érdekellentét sarkalatos pontja. „Mindent elöl kell kezdeni!“ — ez a mottója Gayda könyvének: meg kell kopogtatni az angol-olasz viszony pillanatát, a francia-olasz kapcsolatokat és szerződéseket, a német álláspontot és ki kell próbálni, melyik maradt időtálló. Új rendezést sürget mindkét viszonylatban s ezt a kívánalmat meggyőző okfejtéssel támasztja alá.

Virginio Gayda teremnek is beillő hatalmas szerkesztői dolgozószobájában, ebben a kevés, de izéletes reneszánsz butorral díszített munkaterem-

**24
ÓRA
MULVA**

teljesen megváltozhatik
anyagi helyzete.

HOLNAP

lesz az Állami Sors-
játék IV. osztályának

a húzása. Ma a sorsjegyek árúdják éjjel 12
óráig vannak nyitva.

**UJITSA MEG
SORSJEGYEIT**

A NYEREMÉNYEK NEM
FIZETNEK
SEMIFÉLE
ADÓT.

Állami Sorsjáték

Jövő szerdán lesz a kereskedők légvédelmi tanfolyamának első előadása

A temesi kereskedelmi testületék szövetségének fáradozása, amellyel a kereskedők és alkalmazottaik részére külön légvédelmi tanfolyam megtartását szorgalmazta, sikerteljesen járt és az engedélyezett külön légvédelmi tanfolyam első előadása október 18-án, szerdán délután 1—2 óra között a Capitol mozi helyiségében lesz. Részvételi jegyek a szövetség

helyiségében, Bul. Ferdinand 2. szám, első emeletén vehetők át egy lei ellenében. Ezen a külön tanfolyamon csak a kereskedők és alkalmazottaik vehetnek részt, a szövetség irodájában azonban a családtagok részére is állítanak ki részvételi igazolványokat, amelyekkel azok a rendes tanfolyamokat látogathatják.

Zokogva fogadta az enyhe ítéletet a fiatalok utonálló

A temesvári törvényszék tegnap ítélkezett Crainic Toma 26 éves esanádi földműves és P. Uros 17 éves béreslegény felett, akik ez év májusában az országúton megtámadták és kirabolták Nicora Traian nagyszentmiklósi gazdálkodót. Mindkét vádlott beismerte a rablótámadást, de azzal védekeztek, hogy részegen követtek el az utonállást. Kihallgatták a fiatalok vádlott édesanyját is, aki sírva kérte a bíróságot, hogy enyhe büntetést szabjon ki a fiára, akit ezentúl személyesen kíván ellenőrizni, nehogy újból elkövesse valamilyen büntényt. A bánkódó

anya kérelme annyira meggyőző volt, hogy a bíróság megadta, nem követ el többé olyat, amiért a bíróság elé kerülne. Megbánást mutatott Crainic Toma is. A perbeszédék elhangzása után a törvényszék kihirdette ítéletét, amely szerint Crainic Tomát nyolc hónapi fogságra és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte, míg a fiatalok bérést négy hónapi és tizenkét napi fogságbüntetéssel sújtotta. Beszámították a vizsgálati fogságban eltöltött időt is és mivel a béres a vizsgálati fogsággal kitöltötte büntetését, elrendelték a szabadlábra helyezését.

ben a hatalmas íróasztal felett, ott áll a Duce óriási, majdnem háromméteres képmása. A szoba közepén pedig Róma szimbóluma, a Róma-alapító Romulus és Remus tápláló anyafarkas bronzszobra. Ez a két jellep egyuttal meghatározója ennek a kintünő újságírónak is. A bronzszoborral a régi, örök

Róma van itt jelen, a hatalmas arcképpel pedig a diadalmas olasz jelen. Mindkettő hatott Virginio Gaydára s hatásuk nemcsak nagyvonalú, hanem termékenyítő is. Gayda örök mintaképének tartja a Ducét s cikkeiben azt a szellemiséget szolgálja, amelyet Mussolini, az örök latin típus testesít meg.

= KÖZGAZDASÁG =

Leszállították az örökösödési illetékeket

A 10.000 leien aluli vagyon ismét mentes lett. Egy éven át havi részletekben fizethető az illeték

Rendeletörvény jelent meg az örökösödési illetékek lényeges leszállítása és a befizetésének enyhítése érdekében. Az ideai április 1-i bélyeg-és illetéktörvény-módosítás súlyosan felemelte az örökösödési illetéket, nemcsak százalékokban, hanem a kedvezményezett rokonsági fokoknak súlyosabban terhelt osztályokba áttételével és a kis paraszt-hagyatékoknak az illetékmentesség alóli kivételével is. Miután a pénzügyminiszter meggyőződött egyfelől arról, hogy

a pénzügyi költségvetés rendes keretei biztosítva vannak az igénybe vett egyéb pénzügyi megterhelések által, másfelől megállapítást nyert, hogy az örökösödési illeték jelenlegi méretei valóságos vagyonadós jelleget bírnak és ezáltal a tőkeképzés lehetősége és szelleme hátrányosan befolyásoltatik, teljesen átépítette az új törvényben az örökösödési illeték eddigi rendszerét.

Mindenek előtt a közeli rokonok közti örökösödési illetékét szállítja le az új törvény, megszüntetve a különbséget egyes távolsági fokozatok között és a vagyon méreteihez képest túl rohamosan emelkedő fokozati százalék-különbségeket enyhítve. Példaképpen említi az indoklás, hogy míg eddig 1 millió hagyaték érték után a közvetlen leszármazó, a gyermek, 45.000 leit fizetett, most 35.000 lei lesz az örökösödési illeték. Vagy a testvér és nővér gyermeke, aki hasonló esetben eddig 121.000 leit fizetett, most 65.000 leit fog fizetni.

A családi kötelék szorosabbra fonását szolgálja, hogy az eddig a súlyosan megterhelt II. osztályba sorozott második leszármazók, az unokák, most az I. osztályba tartozó gyermekekkel egyenlő fokozat alá esnek. Ugyanígy a testvérek gyermekei, akik eddig a súlyosabb V. osztály százalékaikat fizették, most a testvéreket illető IV. osztályba kerülnek, tehát szüleikkel egyenlő tételeket fizetnek. A fentebbi írtak szerint ez azt jelenti, hogy 121.000 lei helyett 65.000 lei lesz a terhek.

Lényeges enyhítés a visszatérés a hatályon kívül helyezett régebbi rendszerhez, vagyis az első 100.000 leig menő hagyaték érték illetékmentessége leszármazók öröklése esetén. Kis-korúak öröklésénél, ha a rájuk jutó rész nem több 50.000 leinél, külön 10 százalék levonás jár az illeték tarifális összegéből.

Ha a szűkebb családon belül két év alatt má-

sodizban öröklésre kerül a vagyon (felmenők, lemenők, testvérek és ezek gyermekei között) a második átszállásnál az illeték 25 százalékkal kevesebb, ha pedig öt éven belül nyílik meg másodszor az öröklés, akkor 20 százalék a leszállítás. A sokgyermekes családok külön engedményben részesülnek és pedig a három gyermek felüli minden gyermek után 10 százalékkal kisebbedik az illeték, azonban ez az engedmény nem haladhatja túl gyermekeként a 10.000 leit és összesen az eredeti illeték 50 százalékát.

Parasztvagyonoknál eddig csak a gyermekek és házastársak javára volt mentesítve a földreform birtokkeretein belül az öröklés, a mennyiben az örökölt birtok nem haladta meg ezt a méretet és a hozzávaló lakóházat, s a legszükségesebb élő és holt felszerelést. Most ez a kedvezmény kiterjed a szülőkre, testvérekre és ezek gyermekeire is.

Ha a parasztbirtok eddig nagyobb volt a földreform által meghatározott birtoknál, de nem volt több 10 hektárnál, akkor a leszármazók nem fizettek csak a minimumon felüli rész után illetéket, most ez a kedvezmény kiterjed a családi kötelék megerősítése végett a szülőkre, testvérekre és ezek gyermekeire is.

A mezőgazdasági felszerelés fokozása érdekében van az a rendelkezés, hogy a holt felszerelés forgalmi értékének 75 százaléka és az élő felszerelés 25 százaléka illetékmentes és a gazdasági épületek nem számítanak külön illetékköteles értéknek, hanem belesznek az ingatlan értékébe, amelynek szolgálnak. A talajjavítás érdekét szolgálja az a rendelkezés, hogy erdőültetés, mélyszántás, halgazdaság berendezése esetén az így termelt érték 75 százaléka leírható.

A temetési és síremlék költségeken kívül az új törvény megengedi a terhek között a gyógykezelés költségeinek a leszállítását is, 50.000 lei maximum erejéig. Igen fontos kedvezmény, hogy az illeték 12 félévi egyenlő részletekben fizethető, ami elhárítja azt a kényszerűséget, hogy a vagyon eladni, vagy súlyosan megterhelni kelljen az illeték esedékessége folytán. Ha pedig a hagyaték különösen nehezen értékesíthető vagyontárgyakból áll, amelyek 5 százaléknál is kevesebb hasznót hoznak, az illetékfizetés 16 félévre is kiterjeszhető.

Október 17-ig meghosszabbították a régi külkereskedelmi rendszert

Készülnek a tőzsdei devizaszokványok, — Félévzárak a tőzsdei alkuszdi

Az Új Kelet tegnapi számában közölték, hogy a devizatőzsde első napján nem voltak még üzletkötések, mivel az érdekeltek sem a tőzsdei üzletek feltételeit, sem pedig a szokványokat még nem állapították meg. Az ezekre irányuló tárgyalásokat hétfőn, kedden, sőt szerdán is folytatták és így

az első komolyabb üzletkötések csak a hét végén várhatók.

A tárgyalások folyamán a bucarestii tőzsdei alkuszdi közös pénztár felállítását terveztek az alkuszdiak elosztására. Ezt a bankok kartell-szerű megállapodásnak tekintik és ellenzik. A kérdésben folynak a tárgyalások. Elhatározták, hogy a tőzsdén kötött ügyletek alkuszdija egy ezrelék lesz, míg ama devizauzletek, amelyeket a bankok helyeiseiben kötnek meg és a tőzsdén csak bejegyeztek, az alkuszdi fél ezrelék lesz.

Ezt követően folytatták a tárgyalásokat a szabadforgalmi devizauzletek mikénti likvidálására és az új rendszerbe történő beillesztését illetően. A bucarestii bankok által eddig előkészített és a tőzsdén bejegyezésre váró devizauzletekben az árfolyamok tartottak alakultak.

A pénzügyminisztérium egyébként ismét meghosszabbította a régi külkereskedelmi rendszer tartamát október 17-ig. A vámhivatalok értesítést kaptak, hogy ezen napig engedély nélkül

szabad úgy a kivétel, mint a behozatal, amennyiben a fél a régi rendszer feltételeinek megfelel. Október 17-én a régi rendszer csak azokra a behozatalokra nézve érvényes, amelyekre a transzfervizumot az új külkereskedelmi rendszerről szóló törvény életbelépése előtt megszerzték.

— Faur Livius vezeti az aradi iparfelügyelőiséget is. Az aradi iparfelügyelőiség vezetőjét a közel-múltban előléptették és a nemzetgazdasági minisztériumba helyezték át. A miniszter rendelkezése értelmében az aradi iparfelügyelőiség vezetését ideiglenesen Faur Livius vezérfelügyelő, miniszteri igazgató a temesvári iparügyi felügyelőség főbiztosát vezetője vette át, aki ezen alkalommal megleghangú körlevelet intézett az aradi iparvállalatokhoz. Ebben teljes támogatását kérte és egyben a közös munka érdekében hasonló bizalmat és támogatást kért. Faur hetenként két napot tölt Aradon.

— A bánági gabonapiacra különösen lucerna iránt mutatkozik kereslet, míg a többi gabonanevelésben az üzleti forgalom csekély. A piaci árak a következők: buza 75 kilos 430, ótengeri 400, új tengeri morzsolt 290—300, korpá 320, új zab 380—400, muharmag 400, tőkmag régi áru 950, káposztarepce 900, lenese 800, új takarmányárpa 350, tavaszsi árpa 430 lei százkilónként. Lőheremag 26—26.50 lei és lucernamag 37—40 lei kilónként.

A nagykereskedők engedélye

Közöltük mai számunkban az árszabályozó törvény végrehajtási utasításának azt a rendelkezését, hogy a jelenlegi nagykereskedők a kereskedelmi és iparkamara igazolása alapján minden további formáság nélkül megkapják a nemzetgazdasági minisztériumtól nagykereskedői jogosultságuk elismerését a közszükségleti cikkek ké nyilvanított árúkra vonatkozólag. A kamara megbízást kapott, hogy foglalják jegyzékbe a régi jogú nagybani kereskedők cégeit és közöljék azt a minisztériummal. Érdekében áll mindegynek, amely nagybani kereskedéssel foglalkozott, tehát kereskedők részére adott el, hogy ellenőrizze a Kamaránál a kérdéses jegyzék felvételét és erre való hivatkozással adja be a cégenyvényt a minisztériumhoz jogosultságuk elismeréséért. Nyitott kérdés maradt itt, hogy mi az új törvény kizárólag a közhasználati cikkek árusítására vonatkozik, ezeknek a cikkeknek jegyzéke azonban a miniszter által bármikor szélesíthető, vajjon most csak a közhasználati cikkek nagybani kereskedői jogosultak-e a tozsdán engedélyüket kikérni, vagy bármilyen cékkel foglalkozó nagykereskedő már most igényesítheti-e az elismerésre vonatkozó igényt.

Új cégek működési engedélye

A temesi helytartóság cégbizottsága Dumitriu Dimitrie táblai tanácselnök elnöke mellett tartott és ezen alkalommal Popovici Ioan kár nyolc kérvényt terjesztett elő a cégműködési engedély megadása tárgyában. A bizottság alapos tanulmányozás után két kérelmet teljesített, három elutasított, három esetben pedig a döntést elhalasztotta. Megkapták az engedélyt gégek működésére Olariu Lidia bogeganyitása Oravican és Feldan hály vendéglő nyitása az aradmegyei Kisjenő községben.

— Nyersanyag ellátásunk. A gyapotellátás kérdésének a megtárgyalása után most a kassukbehozatal ügyét tárgyalta meg a gyárképviselőivel a nemzetgazdasági minisztérium. Tárgyalások tovább folynak a többi fontos nyersanyag vonatkozásában.

— Új román-magyar clearing-egyezmény. Szeptember 20-ától érvényes az új román-magyar clearing-egyezmény. A Nemzeti Bank erre vonatkozólag a következő szabályokat léptette életbe: a szeptember 20. utáni behozatalra alkalmazandó az új szabályok, amelyek szerint érték 90 százaléka pengőben folyósítandó a hrom jogositott magyar bank egyikénél, a Pes Magyar Kereskedelmi Banknál, a Magyar Államos Hitelbanknál, vagy az Angol-Magyar Banknál, míg 10 százalék leiben, a magyar nemzeti bank külön számlájára irandó. Ennek megfelelően kettős példányokban két sárga megterhelés és két fizetési lap állítandó ki, az első a pengőben fizetendő utalásról a három magyar bank egyikéhez, a második a tíz százalékról a budapesti magyar nemzeti bankhoz. A szeptember 2. előtt foganatosított behozatalokra ezek a szabályok nem alkalmazhatók, azok továbbra is a régi szabályok szerint lesznek likvidálva. A transzfengedélyezésénél külön lesz a pengő és külön lei transzfer összege feltüntetve.

— Építőmesterek és kőművesmesterek figyelmébe. A temesvári ipari munkaadók szindikátusa és építőmesterek és kőművesmesterek figyelmébe ajánlja, hogy az almérnöki és műszaki vezető kamarája benyújtott kérvényeket a felvétel ügyében most tanulmányozza és ennek során írásbeli felhívást ka minden egyes kőműves és műszaki vezető, aki anna idején felvételét kérte a kamarába, hogy még 305 lei külföldön be az almérnökök testületének Vonatkozik ez a vidéki érdekelt iparosokra is. A postautalván, hátlapjára rá kell vezetni a felszólítás számát, valamint a hivatkozott iratcsomó számát is. Az említett összeget Bucaresti, Bulev. Elisabeta 27. szám al kell küldeni, az almérnöki testület címére.

— A nagykereskedők helyzetjelentése a közszükségleti cikkekről. A nemzetgazdasági minisztériumnak ellenőrző osztálya, amely az új törvényvel kapcsolatos intézkedéseket foganatosítja értesítette a temesvári kereskedelmi és iparkamara, hogy a nagykereskedők tíz napon belül helyzetjelentésüket a közszükségleti cikkekre vonatkozólag a törvény 8. szakasza értelmében pontosan állítsák ki és küldjék be. Ezen helyzetjelentésekben feltüntetendő tíz naponkénti időközben a beérkezett árú, az elvitt árú, a meglevő készletek és minden egyes közszükségleti cikknek az átlagos ára. A tíz napos helyzetképek mindenkor pontosan meg kell mutatnia a cikkek forgalmát és készletét. Ez a jelentés minden esetben postán ajánlottan elküldendő a nemzetgazdasági minisztérium ellenőrző osztályának.

SPORTESEMÉNYEK

Új rendszer szerint játszik a román válogatott a magyar csapat ellen

Economu szövetségi kapitány a sajtó képviselői nyilatkozott és bejelentette, hogy a magyarok a mérkőzésen először alkalmazzák a román változott különleges játékszabályait, melyet „román néven ismernek. A kapitány hangzott, hogy az egyénes játékszabályt mind a négy válogatott keret számára kötelezővé teszi és megköveteli, hogy a játékosok szigorúan végrehajtsák a taktikai utasításokat. A kapitány szerint a „román” rendszer a következő alapelven nyugszik: 1. A középsor és a két szélső állandóan egy helyen vannak, mégpedig az ellenfél utolsó védelmezőjátékosának vonalában. 2. A két szélsőt mindig a három előretolt játékos mögött van. Résztvesznek úgy a támadásban, mint a védekezésben, utóbbiban azzal, hogy fogják az ellenfél összekötőit. 3. A két szélsőfedezet fogja az ellenfél szélsőjét. Ha támadásban van a román csapat, akkor ott-

ahagyják „örzött” szélsőket és 8—10 méternyire követik saját összekötőiket, mintegy kiegészítő összekötő szerepet játszva.

4. A középfedezet azon a képzelt vonalon mozog, amely merőlegesen a pálya tengelyének felel meg. Védekezésben kizárólag csak az ellenfél középsorát támadja, míg támadásban közvetlenül saját középsorára mögött van a másik szélsőfedezettel egy vonalban.

5. A hátvédek támadásban ugyanazon a vonalon állnak egymástól 10—12 méternyi távolságra. A fedezetek és a hátvédek között nagyobb távolság van, mint a fedezetek és a csatársor között. Védekezésben a hátvédek lépcsőzetesen játszanak, vagyis egyikük „zavarja” az ellenfél akcióját, míg a másik beavatkozásra készen áll.

A román játékszabály alapján egyébként, hogy a pályát nem szélességben, hanem hosszában igyekeznek kihasználni.

Sport hírek mindenfelől

Összeállították a németek ellen küzdő magyar kivócsapatot. A magyar ököívívó válogatottat émekek ellen így állították össze: légsúlyban Poly, haromsúlyban Bondi, nehézsúlyban Frigyes, nyírsúlyban Csontos, félnehézsúlyban Szigeti, légsúlyban Nagy képviselik szombaton este a magyar színeket.

Kijelölték az UFSR tartományi képviselőit. A felsőbb sportszövetség tanácsa kedden este ülést tartott, amelyen nyolc tartományban kijelölték az UFSR képviselőit. Bucegi tartomány: R. Pascu, Olt tartomány: Dinu Simian, Tengeri tartomány: Constantinescu tengerengy, Aldunai tartomány: Ibrahim mérnök, Prut tartomány: Ianovici tanár, Suvava tartomány: Vantu, Szamos tartomány: Tata-Corolan, királyi helytartó, Maros tartomány: Pop Danila, királyi helytartó. A legközelebbi ülésen kijelölik a Temes és Dnyeszter tartományok legfelsőbb szövetségi képviselőit is.

A magyar teniszjátékosok ranglistája. A Nemzeti Sport közli a legjobb magyar teniszjátékosok ranglistáját, amely a következő: 1. Asbóth, 2. Gábor, 3. Szigethy, 4. Dallos G. dr., 5. Szentpéteri, 6. Csikós, 7. Macskási, 8. Bánó, 9. Ferenczy dr., 10. Stolpa, 11. Pető, 12. Frigyesi.

Két játékost kiadott Magyarországnak a román szövetség. Srádi és Groza játékosokat a labdarúgó-szövetség kiadta Magyarországnak. Srádi a nagyarányú Victoria, Groza a NAC játékosa volt.

Rádió

PÉNTEK, OKTÓBER 13.

Radio Romania. 12: Időjelzés, vizállás. 12.03: Costica Tandin zenekara. Radio Romania és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés, rádióműsor, sport- és egyéb közlemények. 13.10: Hangv. folyt. 13.35:

Kubai és argentinai zene lemezek. 14: Hírek. 14.20: Havai zene hanglemezekről. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania: 19: Időjelzés, időjárás. 19.02: Tudományos krónika. 19.16: Régi zeneművek hanglemezekről. Radio Romania és Radio Bucuresti: 20: Előadás. 20.15: Const. Silvestri zongorázik. 20.45: Hírek, sporteredmények. 21: Rádiózenekar. 22.10: Eugen Popescu énekel. 22.30: Hírek. 22.50: Hanglemezek. 23.10: Operatárszettek hanglemezekről. 23.45: Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: A színházalapító alispán. Felolvasás. 11.45: A csecsemő ruházata. Felolvasás. 13.10: Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Postászenekar. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.15: Diákféltára. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18.15: Balalajka. 18.40: Sport. 18.55: Bura Sándor cigányzenekara. 19.45: Juhász Gyula anthológia. Elmondja Kiss Ferenc. 20.15: Hírek. 20.25: Szalonzene. 21.30: Lévai est. Rendezi Kiszely Gyula. 22.40: Hírek. 23: Táncclemezek. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.30: Horváth Gyula cigányzenekara. Énekel Cselényi József. 1.05: Hírek.

SZOMBAT, OKTÓBER 14.

Radio Romania és Radio Bucuresti: 12: Időjelzés, vizállás. 12.03: Hanglemezek. Radio Romania és Radio Bucuresti: 13: Időjelzés, rádióműsor, sport és egyéb közlemények. 13.10: A Cires zenekar hangversenye. 14: Hírek. 14.20: Hangv. folyt. 15: Látványosságok, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania: 18: Országór óra. 19: Időjelzés, időjárás. 19.02: Mihail Sadoveanu előadása. 19.17: Román zene. 19.45: Modern francia zene. Radio Romania és Radio Bucuresti: 20.20: Előadás. 20.23: Operaelőadás. Az első szünetben (kb. 21.30—22.45) rádióposta. A II-ik szünetben (kb. 22.40—22.55) hírek, sport. 23.25: Hírek. 23.45: Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg? 13.10: Dullien Klára hegedül. 13.40: Hírek. 14: Hanglemezek. 14.20: Időjelzés, időjárás. 15.30: Hírek. 16: Piaci árak. 17.15: Harsányi Gizi meséi. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18.15: Budai Szabadság Dalkör hangversenye. 18.45: Rádióposta. 19.15: Táncclemezek. 19.50: A falu és a magyar egészségügy. Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Furka Gizella zongorázik. 21: Dalos zenés utazás a Tiszán. Énekel Nagy Izabella és Barga Imre. Kiséri Radics György cigányzenekara. 22.40: Hírek. 23: Hangversenyzenekar. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.20: Farkas Béla és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

A DZSUNGEL

ITKA

A „Déli Hírlap” eredeti részvénye
Irta: K. D.

A sötétségből lassan minden kibontakozott felülten figyelő tekintete előtt és szeméi a látványt csodálkozva tágra nyiták...

TIZENHARMADIK FEJEZET.

Nők.

Amikor Ronald és Welton elhagyták a palotát, Omar herceg még egy ideig gondolataiba mélyedve maradt állva a helyén, aztán hirtelen megmozult és a szomszéd szobába indult. Kinyitotta az ajtót, belépett és csodálkozva pillantotta meg a kis abszolánót, aki párnákba temetett fejjel feküdt a földön.

A herceg meglepetten tett előre pár lépést:

— Mi az Ari? ...

Kemény, de mégis egy kis szeretettel és sajnálkozással átszótt hangjára azonnal felült a fiatal lány és feléje fordult. A lány szemében könnyek csillogtak, hirtelen felemelkedett és nesztelen léptekkel odakuszott eléje, leborult a lábához és átfogta a térdét. Könnyes bugás szaladt fel szívéből és bugyogott ajkain a szó:

— Miért nem törődsz velem sohasem?

Omar herceg meglepetten nézett rá, aztán mosolyogva simogatta meg bársonyos, gesztenyebarna haját.

— Hogy gondold ezt Ari?

Ismét megsimogatta a haját, a leány fülig vörösödve hajította le a fejét és szégyenkezve borult vissza a lábához. Nem mert fölnézni, csak onnan suttogta feléje, könnyezve, habozva, szakadozottnan: — Mindig elmegy az én uram, mindig itthagyni engem, mindig egyedül maradok ...

Omar herceg egy pillanatra elfogódott, meghatódott lett. Lehajolt a lábainál sírása csukló nyíráshoz, fölemelte magához és ismét megsimogatta a haját. A herceg közben mosolyogva vette észre, hogy a leány kerüli tekintetét és fülig elvörösödik, ha egyszer-egyszer meéi elkapja a pillantását és belenéz a szemébe.

— Ari, kis Ari. Voltaképpen mi is van veled, mi is bánt téged?

A fiatal leány egész testét erős borzongás rázta meg és félig sírva törtek elő belőle a szavak:

— Oh uram ... te szeretted azt a fehér asszonyt ... én pedig szeretlek téged!

— És ... és mondjad csak kis Ari, boldog lennél, ha téged szeretnélek? — kérdezte a herceg.

A leány fölkapta a fejét, könnyes szemében ártatlan, szinte gyermekes öröm ébredt és nem válaszolt, hanem hirtelen foicsukló, tőrékeny, karcsú testét zokogás rázta meg.

— Nem tudok semmit és nem akarok semmit, csak annyit tudok és csak azt érzem, hogy szeretlek, uram, végtelenül, nagyon, mindenképp szeretlek!

Omar herceg némán tartotta karjai között a remegő leányt és a szíve körül, a torka mélyén valamilyen régen nem érzett melegség támadt. Oszonosan simogatta a remegő leány arcát, aztán hirtelen két keze közé emelte a fejét, maga felé kényeztetette a tekintetét, majd lassan szótartva ezt mondta neki:

— Ne busulj Ari ... ne busulj, csak várj, várj türellemmel és nem is kell sokáig várnod ... elmúlik minden lassan, ami kívánást engem töled ...

Szinte vad szomorúság fogta el ebben a pillanatban a férfit, mert az vonult végig gondolataiban, ami a következő napokban történni fog. A fehér asszonyra az ő fehér királynőjére gondolt, akit innen el fog segíteni, akinek alkalmait fog a neki mekkülésre és aki el fogja őt hagyni, el fog menni messzire tőle, idegen országba, idegen földre és a kit többé soha, de sohasem lát majd viszont, ő pedig egyedül marad itt, teljesen egyedül ...

Mindez jutott az eszébe és minden szomorúsága mellett is őszinte örömmel, hártatlan jóleséssel érezte a fiatal leány szerelmes remegését. Majd hirtelen megölelte és megsókolta a leányt és azután mesélni kezdett neki a jövőről, a szerelemről. Merengve nézte el a kedves kis arcát, csillogó szemében az öröm könnyei, megérezte egy szerelmes szív rajongásának nagyságát ... és mégis gondolatai egyre meg egyre a fehér asszony felé szálltak, annak a képe jelen meg előtte és amikor arra gondolt, hogy talán holnap vagy holnapután fogja őt utójára látni és soha többé az életem, keserves szorongás fogta el.

— Ari, kis Ari — szolt a leányhoz, hogy elvonja gondolatait attól a másiktól — figyelj ide. Nagyon tévedsz, ha azt gondold, hogy engem más foglalmaz ahhoz a fehér asszonyhoz, mint egy igéretem, amelyet neki tettem és amelyet meg kell tartanom. Megígértem ugyanis neki, hogy elősegítem a menekülését innen, vissza a hazájába és ezt keresztül is kell vinnem. De ha ez nekem sikerül akkor egészen és csak a tied leszek és csak a jövőnek fogok élni ... megértesz engem és hiszel hát nekem?

A fiatal leány szemében az öröm ujjongása lüktetett fel, pár pillanatra modulatlanul, elakadt lélegzettel nézett a férfitre, aztán leborult a kezeire és hálásan könnyesen csókolta össze azokat. És nem mondott semmit, nem válaszolt semmit, csak ezt ismételte újra meg újra:

— Omar herceg, uram, szeretlek, úgy szeretlek, olyan nagyon szeretlek ...

A férfi most még egyet megsimogatta a leány arcát, megsókolta, aztán az ajtó felé indult:

— Most pedig mennem kell, kis Ari.

A leány ijedten emelte rá tekintetét és szorongva, elhaló hangon kérdezte:

— A fehér asszonyhoz uram?

Omar herceg pillanatra bosszankodva elkomorodott és parancsolban, kissé nyersen vetette oda:

— Igen, hogy minél előbb elutazzhasson, elhessen innen!

Aztán gyors léptekkel elhagyta a szobát, végigment a külső termen, a folyosón, le a lépcsőkhöz, az alsó oszlopcsarnokhoz és nemsokára kint volt a kertben. A park hatalmas fái alatt megállott egy pillanatra, tele tödővel szivta magába az úde nyári éjszakai levegőt, aztán gondolataiba mélyedve indult el a kanyargós, kavicsos teleszort utakon.

Arra gondolt, a kis rabzolganőre és — a fehér asszonyra. Valahogy talán mégis meg fog élni tudni, talán boldog is lesz. Az idő majd csak be fogja gyógyítani azt a sebet, amit rajta ez az elválás ütött fog és el fogja mosni a képét előtte és annak a kis, szinte ártatlan és eszméletlenül te remtésnek, Arinak az oldalán, aki őt olyan végtelenül szereti, talán még boldog és megelégedett is lesz.

(Folytatjuk)

LEGUJABB

Chamberlain kétségbe vonja, hogy Hitler békülni akar

Az angol miniszterelnök beszéde az alsóházban

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök zsúfolt padsorok előtt mondotta el csütörtökön az alsóházban nagy érdeklődéssel várt beszédét. Az angol kormányfő többek között a következőket jelentette ki:

— Emlékeztetek múlt heti ígéretemre, amely szerint hajlandók vagyunk minden esetleges német békeajánlatot a francia kormánnyal és a dominiumok kormányaival együtt bírálat tárgyává tenni. Azóta elhangzott Hitler kancellár beszéde és a francia kormánnyal, valamint a dominiumok kormányaival lefolytatott tanácskozások után a következőkben körvonalozhatom a helyzetet:

— Arra utalok elsősorban, hogy az angol kormány még augusztus végén tárgyalásokat folytatott a német kormánnyal a lengyel kérdésben.

A helyzet veszélyes volt, de lehetett volna békés megoldást találni.

Annak idején értésére adtuk a német kormánynak, hogy a danzigi kérdés erőszakos megoldása maga után vonja a Lengyelország irányában vállalt angol kötelezettségek teljesítését. Emlékeztetnem kell Rooseveltt, a belga király, a holland királyné, XII. Pius pápa és Mussolini békekiejtéseire. Hitlernek azonban eltökélt szándéka volt a Lengyelország elleni háború megindítása.

Kétséggel kell fogadnunk a német kancellárnak azt a kijelentését, hogy Angliával megállapodásra akar jutni.

Ez az óhaj azonban nem volt olyan erős, hogy hátráltassa Hitlert a Lengyelország elleni támadás megindításában. Lengyelország megtámadása és azok a romok, amelyek ennek a támadásnak nyomán keletkeztek, főképpen a háború utolsó idejében.

Ellentétben állanak azokkal a kötelezettségekkel, amelyekről Hitler úgy beszél, mint ha teljesítette volna őket.

Miután sok német és lengyel életét feláldozták és Hitler javaslatot terjesztett elő, úgy hittük, hogy ezek a javaslatok olyan részleteket tartalmaznak, amelyek legalább részben jóvá teszik mindazt, ami rövid idővel azután történt, hogy a csehszlovák nemzet jogainak kárára sérelnet követtek el.

— Hitler Lengyelországnak azon részével kapcsolatban, amelyet német érdektérületnek tekint, úgy vélekedik, hogy az kizárólag csak Németországot érdekelne és ott a kérdéseket a német érdekek megfelelően kell megoldani. Hitler javaslatai

nak elfogadása egyet jelent a hódítás elismerésével.

Anglia ezeket a javaslatokat nem fogadhatja el anélkül, hogy csorbát ne ejtsen becsületén és fel ne áldozza azt az elvet, hogy a nemzetek közötti nézeteltéréseket a tárgyalás eszközeivel lehet megoldani, nem pedig erőszakkal.

— Nem kell túlságos jelentőséget tulajdonítani a Hitler-beszéd azon részének, amely Németország szomszédaival foglalkozik. Figyelembe kell venni, hogy ezek a kijelentések akkor hangzottak el, amikor Németország többmillió lengyelt és esetet be-

kebelezett a birodalomba. Ugyanezt tette egyébként Németország, amikor

a bolsevizmus ellen intézett sorozatos támadás sok után szövetséget kötött a Szovjettel. Nem bízhatunk tehát ilyen körülmények között jelenlegi német kormány egyetlen szavában sem. Nem akarjuk megtagadni Németországtól azt a nyelvet, amely a világon megilleti. De olyan Németországról beszélünk, amelyet a bizalom és a barátság fűz a többi nemzetekhez. Tudjuk, hogy nem lehet orvosolni a bajokat anélkül, hogy az országok jogos kívánatainak és szükségleteinek eleget ne gyünk.

A kellő pillanatban újabb békerendezési terve terjesztünk elő.

Mi nem bosszúállásból folytatjuk ezt a háborút, hanem a szabadságért védjük. Nemcsak a kis nemzetek szabadságát, hanem ugyanakkor Anglia, a miniumok, India, az angol birodalom és Franciaország békés létét. Minden ország ragaszkodik a szabadsághoz. Nem fér kétség ahhoz, hogy a jelenlegi háborúban úgy győző, mint legyőzött számára súlyos veszteségek lesznek.

Ha azonban most meghajlunk, akkor számíthatunk minden reményt és veszni hagyunk azokat az értékeket, amelyek minden emberi haladásnak meggyőző válnálai és forrásai voltak.

Törökország háboru esetén elzárja a Dardanellákat

Berlinből jelentik: (Dunaposta.) A Berliner Börsenzeitung Koppenhágán és Isztanbulból kapott jelentése szerint Saracioglu török külügyminiszter hozzájárult ama szovjet követeléshez, hogy a Dardanellákat elzárja minden állam hadihajói elől, kivéve a Fekete tengeri hatalmakat.

Milánóból jelentik: Az olasz lapok isztanbuli jelentése szerint a török kormány körökben úgy érzékeltek, hogy Moszkvában létrejött a megegyezés Törökország és Szovjetország között és már csak az aláírás van hátra. E körök értesülése szerint a Szovjet hozzájárult, hogy a Dardanellákat valamennyi hatalom előtt elzárják háború esetén.

Az Unió moszkvai követe Molotovnál

Moszkvából jelentik: Jólétesült körökben úgy tudják, hogy Steinhardt, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete, csütörtökön délután

egyórás megbeszélést folytatott Molotov külügyi népbiztossal. A beszélgetés tartalmáról semmi hír sem szivárgott ki.

Franciaországnak meg lesz biztonsága ha elhagyja Anglit

Berlinből jelentik: Illetékes helyről adott felvilágosítás szerint Daladier beszédében nem mondott pozitívumokat és valószínű, hogy nem is akart ilyent mondani. Amennyiben Franciaország egyik fő háborús céljaként garanciát követel Franciaország biztonságáért, akkor Németország részéről két lényegbe vágó megállapítást kell hozzáfűzni Daladier miniszterelnök nyilatkozatához:

1. Franciaországnak nem sikerült az 1914–1918-as háborúban sem megteremteni a maga biztonságát, amelyet

nem hozott meg sem az Angliával kötött szer-

ződése, sem pedig a genfi rendszer.

2. Éppen Hitler volt az, aki a Saar-vidék visszacsatolása után Franciaország biztonságának egyetlen garanciáját megadta.

Ezekből a megállapításokból is látható — mondják német körökben, — hogy

nem Németország a hibás, ha a francia miniszterelnök háborús céljaként az ország biztonságának garantálását tűzte ki.

Ezt abban a pillanatban megkaphatja, amint elhagyja az angol háborús uszítókat.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júli. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraknak a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fűrés és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közzelhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetések felvétel I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratiannu 8. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La hovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttel. — Nőgrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratiannu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Fiatal jobb nő házzvezetőnek ajánlunk magános úrhoz, vagy úrnőhöz. — Kiadóban. 1374

Állást keres

Mosást, vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tiszta asszony (úgyisintén otthoni mosást is). Kovács, III., Wilhelm Mühle-u. 10. 1243

Komoly női munkaerő iradai gyakorlattal pénztárnoknői, vagy más bizalmi állás keres. Szíves megkereséseket kérem „Szerény igényű” jelleg alatt a kiadóba. 1443

A us-relei

Riadó, előszobafal, szennyszekrény és egyéb háztartási cikk. IV. Str. Bratiannu 29. III. emelet 2. 2045

Komplett fehér háló sürgősen olcsón eladó. Megtekinthető délelőtt 8—10 óráig és délután 1—4-ig. I. Str. Georgehe Lazar 8. Weiner. 1842

Jó állapotban lévő traktor ekével együtt szántási célokra megvételre kerestetik. Sindicatul Agricol Timisoara I., Bulev. Reg. Maria 1. I. emelet. 1865

Lakás

Mérsékelt házbér mellett november elsejére sürgősen kiadó egy négyszobás lakás a Belváros központjában. I. Str. Alba Iulia 3. III. emelet. 2042

Külföldre

Képviselőt keres Bucuresti területére agilis, jó összeköttetésekkel rendelkező fiatalember, aki perfect a román, magyar és német nyelvben. Cím a kiadóban. 1866

Hirdessen a Déli Hírlapban

Nyomatja a „DÉLI HÍRLAP” tipografia és editura S. I. R. e. Arad.